

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av konkursstadgan samt till vissa lagar i anslutning till
detta**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i stadgandena om konkursförfarandet i domstol. Ett ärende som gäller en sammanslutnings eller en stiftelses konkurs skall behandlas vid den domstol inom vars domkrets sammanslutningens eller stiftelsens förvaltning huvudsakligen sköts. Särskilda stadganden för koncernsituationer skall tas in i lagen.

I ett konkursärende skall i tillämpliga delar iaktas lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt. Ärendet skall således även kunna behandlas i kansliet, om ingen skall höras personligen. När ärendet behandlas vid sammanträde skall domstolen i allmänhet vara beslutför när den består av ordföranden ensam.

Det förfarande genom vilket fordringar bevakas och bestrids skall bli enbart skriftligt. På domstolens förordnande skall också boförvaltaren kunna ta emot bevakningar av fordringar. Boförvaltaren skall dessutom granska bevakningarna och bestrida en grundlös fordran. Behandlingen av bestridanden skall fortsätta vid samma domstol i den ordning som stadgas för tvistemål.

De föreslagna lagarna ansluter sig till underrettsreformen, som träder i kraft den 1 december 1993. Lagarna föreslås därför träda i kraft nämnda dag.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Allmänt

Beredningen av konkurslagstiftningen framskrider genom delreformer. Lagstiftningen om återvinning till konkursbo trädde i kraft vid ingången av 1992 och revideringen av förmånssystemet trädde i kraft vid ingången av 1993. Nästan samtidigt, dvs. den 8 februari 1993, trädde dessutom lagstiftningen om företagssanering och om skuldsanering för privatpersoner i kraft. Den ersatte ackordlagstiftningen, som har varit i kraft allt sedan 1930-talet trots att den var avsedd att vara temporär.

I det följande skedet skall en reform av konkursförfarandet och konkursförvaltningen beredas. I detta sammanhang är det meningen att fästa särskild uppmärksamhet vid övervak-

ningen av konkursbon. I sin proposition med förslag till lagstiftning om revidering av förmånssystemet (RP 181/1992 rd) har regeringen konstaterat att den reformen skall beredas i brådskande ordning så att den kan sättas i kraft redan vid ingången av 1995.

Underrättsreformen träder i kraft den 1 december 1993. Då förenhetligas rådstuvurätterna och häradsrätterna till tingsrätter, vilkas sammansättning varierar beroende på sakens art. Enligt de nya stadgandena uppdelas behandlingen av tvistemål i underrätten på förberedelse och huvudförhandling. I det sammanhanget ändrades bl.a. stadgandena om delgivning samt om protokoll och dom. Det har också gjorts möjligt att utnyttja elektronisk telekommunikation vid domstolarna.

Underrättsreformen förutsätter nödvändigtvis också vissa sådana ändringar i konkursstadgan som skall träda i kraft samtidigt som underrättsreformen. Stadganden om tingsrättens sammansättning vid behandling av konkursärenden skall införas i lagen. Förfarandet i konkursärenden är till vissa delar olik beroende på om saken är anhängig i en rådstuvurätt eller i en häradsrätt. Dessa procedurskillnader skall slopas på grund av att underrätterna förenhetligas. Konkursstadgan innehåller dessutom vissa hänvisningsstadganden som har blivit föråldrade på grund av underrättsreformen.

Vid beredningen av propositionen har man kommit till att konkursförfarandet i domstol redan i dethär skedet bör reformeras ytterligare enligt de riktlinjer som drogs upp redan i det betänkande som gavs av kommittén för utvecklande av konkursrätten (1978:37). Avsikten är att förfarandet skall förenklas, i synnerhet så att antalet obligatoriska rättegångstillfällen minskas och genom att vissa uppgifter som ankommer på domstolen överförs på konkursboets förvaltning. Målsättningen är att domstolen endast skall behandla och avgöra frågan om försättande i konkurs, förordnande av boförvaltare samt de tvistefrågor som har förts till domstolen särskilt. Denna målsättning uppnås redan delvis genom de ändringar som nu föreslås.

Genom att konkursförfarandet förenklas minskas det arbete som behandligen av konkursärenden ger upphov till vid domstolarna. Antalet anhängiggjorda konkursärenden har mångdubblats på några år. Uppgifterna för innevarande år visar att antalet ansökningar inte tenderar att minska. När domstolarnas arbetsmängd samtidigt har ökat är det skäl att snabbt genomföra en reform som minskar domstolens arbete.

Avsikten är att den reform som gäller konkursförvaltningen skall genomföras inom nämnda tidtabell så att den kan träda i kraft redan vid ingången av 1995. I samband med den blir det aktuellt att överväga hur och i vilket skede de olika delreformerna lagtekniskt kan sammanföras till en ändamålsenlig helhet.

2. De viktigaste reformerna

Konkursforum. Enligt 1 § konkursstadgan skall ett konkursärende behandlas vid den

domstol ”der gäldenären bör inför domstol svara i mål, som angår fordran i allmänhet”. Största delen av konkursgäldenärerna består av aktiebolag eller andra bolag eller sammanslutningar. I konkursärenden är forum för sådana gäldenärer, enligt den princip som framgår av 10 kap. 6 § rättegångsbalken, den domstol inom vars domkrets gäldenären har sin registerförda hemort eller den ort där ett öppet bolags eller kommanditbolags verksamhet leds enligt handelsregistret.

Emedan hemorten i princip kan väljas fritt, kan den hemort som införts i registret och den faktiska verksamhetsorten vara belägna i olika delar av landet. Det kan således hända att en konkurs behandlas vid en domstol till vars domkrets gäldenären inte har och inte ens har haft någon saklig anknytning. I praktiken har det förekommit fall där ett företag strax före konkursen har bytt hemort enbart för att på detta sätt hindra borgenärerna att bevaka sina intressen i ett konkursförfarande.

Ett konkursärende bör behandlas vid den domstol där det är mest ändamålsenligt. I enlighet med detta föreslås det att den domstol inom vars domkrets en sammanslutnings eller en stiftelses förvaltning faktiskt har skötts skall vara lagligt forum i ärenden som gäller dessa juridiska personers konkurser. Denna reform blir ännu nödvändigare än tidigare, emedan domstolens och boförvaltarens samröre kommer att öka och bestridanden enligt propositionen kommer att behandlas koncentrerat vid konkursdomstolen.

När det inte finns någon domstol som skulle vara behörig enligt ovan nämnda grunder, t.ex. när en sammanslutnings förvaltning inte alls har skötts eller när den inte sköts utgående från Finland, skall konkursärendet enligt propositionen kunna behandlas vid den domstol inom vars domkrets gäldenärens verksamhet har bedrivits eller där gäldenären har egendom eller där det annars är ändamålsenligt att behandla ärendet. Särskilda forumstadganden för koncernföretag skall också införas i lagen. Avsikten är att konkursärenden som gäller bolag inom samma koncern skall kunna behandlas vid samma domstol.

Om domstolen anser att den inte är behörig i saken, skall den på sökandens begäran överföra ärendet till en behörig domstol. Ärendet blir emellertid anhängigt redan då ansökan görs. Sökandens möjligheter till återvinning till konkursboet kan således inte äventyras på den

grunden att ansökan har gjorts till fel domstol. Behandlingen av ärendet kan därigenom också smidigt fortsätta vid en behörig domstol.

Den ordning i vilken konkursärenden skall behandlas och domstolens sammansättning. Ett konkursärende är ett ansökningsärende. Lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (i det följande lagen om ansökningsärenden eller AnsL) skall dock inte tillämpas på konkursärenden (1 § 2 mom. AnsL). Detta motiverades med att det först i samband med beredningen av stadgandena om konkursförfarandet går att bedöma möjligheterna att tillämpa nämnda lag också på konkursförfarandet (RP 90/1985 rd)

Konkursförfarandet vid domstolen indelas i ett förfarande där frågan om försättande i konkurs behandlas samt ett förfarande där fordringar anmäls, ett anmärkningsförfarande och det förfarande där fordringarna prövas. I de olika skedena av behandlingen av saken beslutar domstolen också om förordnade av boförvaltare, godemän och sysslomän. Dessutom är det möjligt att särskilt föra till domstolen för avgörande sådant som hänför sig till konkursförfarandet. Fordringar som har bestridits behandlas dock i allmänhet i en separat rättegång.

Lagen om ansökningsärenden innehåller allmänna stadganden om behandlingen av ansökningsärenden vid underrätten. Stadgandena gör det möjligt att behandla också konkursärenden på ett smidigt sätt i ovannämnda förfaranden och skeden. Konkursstadgan innehåller inte procedurstadganden för behandlingen av de ärenden som efter anmälan eller på ansökan kan föras till domstolen separat. På dessa ärenden kan lagen om ansökningsärenden tillämpas nästan som sådan.

Tillämpningen av nämnda lag även på konkursärenden innebär att ett konkursärende kan behandlas i kansliet i de fall där ingen skall höras personligen. Det blir således i många olika skeden möjligt att behandla ärendet i kansliet.

Ett ärende som gäller försättande i konkurs kan i fråga om sin betydelse jämföras med de mål och ärenden som domstolen enligt 2 kap. 3 § rättegångsbalken skall behandla i fulltalig sammansättning. Det föreslås därför att en sak som gäller försättande i konkurs och som är stridig skall behandlas i fulltalig sammansättning enligt 5 § 1 mom. lagen om ansökningsärenden. Också en stridig sak kan behandlas i

endomsarsammansättning, om saken är klar eller parterna ber om det. Vad som anförts ovan skall också tillämpas i fråga om behandlingen av klander mot borgenärssammanträdet beslut.

Anmälning, bestridande och prövning av fordringar. För anmälning och bestridande av fordringar ordnas särskilda rättegångstillfällen, dvs. bevakning på inställedagen samt upprop för framställande av anmärkningar, dvs. bestridanden. Vid rådstuvurätten hålls t.o.m. två upprop för framställande av anmärkningar. För anmälning och bestridande av fordringar skulle ett skriftligt förfarande vara fullt tillräckligt. Genom ett sådant förfarande kan konkursförfarandet bli betydligt mindre tungrott. När fordringar anmäls och när de bestrids skall också elektronisk telekommunikation, t.ex. telefax, kunna utnyttjas. För att fordringarna och anmärkningarna skall kunna prövas på ett ändamålsentligt sätt krävs det å andra sidan att parterna anmäler sina yrkanden och grunderna för dem på ett klart sätt. I detta avseende skärps kraven.

En fordran som inte har bestridits skall anses ha godkänts, på samma sätt som enligt gällande lag, och i konkursdomen fastställer domstolen betalningsskyldigheten beträffande en sådan fordran. Enligt lagförslaget skall fordringar som har bestridits inte längre överföras för att behandlas i en särskild rättegång, utan anmärkningsförfarandet skall fortsätta i samma domstol men behandlas i den ordning som stadgas för behandling av tvistemål. Bestridandena skall således först behandlas vid förberedelse och därefter, vid behov, vid huvudförhandling. Förslaget innebär att konkursen kan avslutas tidigare, emedan domstolens avgörande i fråga om fordringar som gjorts stridiga kan fås snabbare än vad som är möjligt för närvarande. Det är också av processekonomiska skäl motiverat att koncentrera ärendena, och även på grund av att uppgiften att vid behov bestrida fordringar huvudsakligen skall överföras på boförvaltaren.

Boförvaltarens uppgifter. Målsättningen vid revideringen av konkurslagstiftningen är att det huvudsakliga ansvaret för utredandet av frågan om för vilka fordringar utdelning skall betalas överförs från domstolen till boförvaltaren. Domstolens uppgift skall närmast bara vara att avgöra tvistiga frågor. En så omfattande reform kan inte genomföras i dethär skedet, emedan det skulle förutsätta att också stadgan-

dena om konkursboets förvaltning revideras samtidigt.

Det föreslås emellertid att vissa uppgifter redan nu skall överföras på boets förvaltning. Boförvaltaren skall för det första göra upp en förteckning över de fordringar som har bevakats. Domstolen kan utnyttja förteckningen när den utarbetar konkursdomen. Ur förteckningen får borgenärerna en helhetsuppfattning om de fordringar som har bevakats och kan på basis av den överväga om det finns skäl att framställa anmärkningar. Uppgiften att ta emot bevakningarna kan av domstolen anförtros en boförvaltare som förmår sköta uppgiften på ett tillförlitligt sätt.

Boförvaltaren skall också få i uppgift att granska bevakningarna. Om boförvaltaren anser att en borgenärs yrkande är grundlöst, skall han bestrida det. Den omständigheten att boförvaltaren har saknat rätt att bestrida fordringar har redan länge ansetts vara en klar olägenhet.

Övriga reformer. Även vissa andra ändringar föreslås i konkursförfarandet. T.ex. innehållet i den kungörelse som skall utfärdas angående offentlig stämning skall preciseras och meddelandena till borgenärerna skall få sändas per post eller som elektroniskt meddelande.

Det föreslås att 44 § konkursstadgan, som gäller frågan om hur en konkurs påverkar en tjänstemans ställning, skall slopas och frågan bedömas enligt tjänstemannalagstiftningen. På grund av underrättsreformen upphävs stadgandena om konkursens inverkan på lagsökning och på reseförbud som meddelats med stöd av utsökningslagen.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Genom att man tar i bruk systemet med endomarsammanträden, förenklar anmärkningsförfarandet och överför på boets förvaltning vissa sådana uppgifter som har ankommit på domstolen minskas domstolens arbetsbörda och kostnader inbesparas. Genom att behand-

lingen av bestridanden koncentreras till konkursdomstolen kan arbetsmängden vid de domstolar där det behandlas ett stort antal konkurser öka i någon mån. Även detta förslag kan dock komma att minska domstolarnas arbetsbörda totalt sett.

Boförvaltarnas nya uppgifter ökar kostnaderna för skötseln av konkursboets förvaltning. Detta kan ha betydelse vid bedömningen av om boets tillgångar täcker kostnaderna för konkursen. Å andra sidan är det till fördel för konkursboet att utredningen av fordringarna effektivteras. Kostnaderna för kungörelser minskar och meddelandena till borgenärerna kan sändas som vanligt brev per post eller som elektroniskt meddelande. Boets kostnader minskar också i och med att de särskilda rättegångstillfällena för bevakning och upprop slopas.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Det lagförslag som har utarbetats vid justitieministeriet har behandlats av en vid krets av sakkunniga. Anmärkningar har framförts särskilt angående forumstadgandena och beträffande förslaget att domstolen skall få anförtro boförvaltaren uppgiften att ta emot bevakningarna.

En stor del av de viktigaste förslagen i propositionen bygger på de förslag som har framförts av kommittén för utvecklande av konkursrätten.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

En proposition med förslag till ändring av stadgandena om ersättning för rättegångskostnaderna har förelagts riksdagen den 11 oktober 1993. Enligt propositionen skall de nya stadgandena träda i kraft den 1 december 1993. De skall också tillämpas på konkursärenden.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om ändring av konkursstadgan

1 §. Gällande 1 mom. innehåller ett stadgande om forum för konkursärenden och 2 mom. innehåller ett stadgande om att en konkursansökan kan lämnas till rättens ordförande sådana dagar när rätten inte sammanträder. Nu skall paragrafen få ett allmänt stadgande om att ett ärende som gäller försättande i konkurs anhängiggörs genom en skriftlig ansökan, och att ansökan kan göras av gäldenären eller den borgenär. I samma betydelse som den gällande lagens uttryck "avträdande av gäldenärens egendom till konkurs" används i lagförslaget uttrycket "försättande i konkurs".

1 a §. I en ny 1 a § införs de allmänna stadgandena om forum för konkursärenden. När gäldenären är en fysisk person, med vilket även avses en enskild näringsidkare, skall konkursärendet fortsättningsvis behandlas vid den domstol inom vars domkrets gäldenärens allmänna forum finns. Det allmänna forumet bestäms enligt 10 kap. rättegångsbalken. Ett ärende som gäller ett dödsbos konkurs behandlas i den domstol inom vars domkrets den avlidna sist hade sitt bo och hemvist (10 kap. 2 § 1 mom. rättegångsbalken).

När gäldenären är en sammanslutning eller en stiftelse skall konkursärendet, med avvikelse från vad som är fallet enligt gällande lag, behandlas vid den domstol där gäldenärens förvaltning huvudsakligen sköts. Forumet skall således inte länge bestämmas enligt var gäldenären har sin i handelsregistret eller något annat register införda hemort eller där ett öppet bolags eller ett kommanditbolags bolagsmän enligt handelsregistret sköter bolagets verksamhet, utan enligt var gäldenärens förvaltning faktiskt sköts. Den behöriga domstolen är således i allmänhet den domstol inom vars domkrets gäldenären har sitt huvudkontor eller något annat fast verksamhetsställe där förvaltningen sköts. Även den domstol inom vars domkrets gäldenärens styrelse i regel sammanträder eller där verkställande direktören sköter sina uppgifter kan vara behörig. Om ett öppet bolag eller ett kommanditbolag inte har något fast verksamhetsställe, kan domstolen på den ort från vilken en bolagsman sköter bolagets angelägenheter vara behörig.

Det är möjligt att gäldenärens förvaltning är spridd över flera domkretsars områden. Det bör då på basis av olika omständigheter bedömas till vilken ort anknytningen är starkast. I oklara fall kan man också fästa avseende vid var gäldenären har sin registrerade hemort, om hans förvaltning sköts också där.

Frågan om var konkursgäldenärens förvaltning sköts skall inte bedömas enbart utgående från situationen vid tidpunkten för konkursens början. Gäldenären kan t.ex. inte ändra sitt forum för konkursärenden genom att bara flytta vissa av sina förvaltningsfunktioner till en annan ort strax före konkursen.

I fråga om utländska företag bestäms forum enligt var företagets huvudsakliga förvaltning i Finland är belägen.

Stadgandet i tredje meningen i 1 mom. skall tillämpas när det inte finns någon domstol som är behörig enligt andra meningen, i synnerhet om förvaltningen har varit helt oskött eller om den inte alls sköts i Finland. Då skall konkursärendet anhängiggöras vid den domstol inom vars domkrets gäldenärens närings- eller övriga verksamhet huvudsakligen har bedrivits eller gäldenären har egendom eller där det med beaktande av omständigheterna annars är ändamålsenligt att behandla konkursärendet.

Borgenärernas intresse kräver att beslut om försättande i konkurs kan fattas snabbt. Också frågan om domstolens behörighet måste kunna avgöras så att konkursbeslutet inte fördröjs på grund av den. Detta ställer naturligtvis vissa gränser för hur omfattande utredning om grunderna för domstolens behörighet man kan kräva av sökanden. Man kan anta att gäldenärens förvaltning oftast sköts på den ort där denne har sin registrerade hemort. Om de uppgifter som gäldenären har lämnat om hur han kan kontaktas och som han allmänt använder i sin företagsverksamhet motsvarar den hemort som införts i registret, behöver sökanden inte särskilt reda ut var företagets förvaltning sköts.

Det finns alltid konkursgäldenärer som har bedrivit företagsverksamhet utan fast verksamhetsställe eller som allt som oftast har flyttat sitt verksamhetsställe från en ort till en annan t.ex. för att fördröja indrivningsåtgärder. I dylika fall skall konkursärendet tas upp till prövning vid den domstol där det enligt nämna

tredje mening är ändamålsenligast, utan närmare utredning om var förvaltningen har skötts.

I vår lagstiftning stadgas inte särskilt om finsk domstols allmänna behörighet, dvs. om när ett konkursärende kan behandlas här. Den framgår indirekt av stadgandena om domstolarnas territoriella behörighet. Om det inte finns någon territoriellt behörig domstol, kan konkursärendet inte behandlas här. Ett konkursärende där gäldenären är en utländsk sammanslutning kan således inte behandlas vid en finsk domstol, om sammanslutningen inte har förvaltning eller egendom i Finland eller någon annan sådan anknytning till Finland att det skulle vara ändamålsenligt att behandla ärendet här.

I 2 mom. skall det tas in ett forumstadgande som gäller koncerner och som gör det möjligt att behandla till samma koncern hörande bolags konkursärenden vid en och samma domstol. Det är motiverat att ärendena koncentreras till samma domstol, emedan koncernföretagens förvaltning och bokföring ofta sköts centraliserat. Koncernföretag har i allmänhet också gemensamma skulder och andra gemensamma förpliktelser som det är rationellt att behandla tillsammans. Också huvudborgenärerna är ofta samma. I praktiken väljs vanligen samma personer till boförvaltare i koncernföretags konkurser och de åtgärder som hör till förvaltningen av konkursboet sköts också centraliserat. Ett motsvarande forumstadgande som gäller koncernbolag fogades till 67 § lagen om företagssanering genom en lag (609/93) som trädde i kraft den 1 juli 1993.

Enligt huvudregeln skall den domstol där moderbolagets konkursärende är anhängigt behandla också sådana samtidigt eller senare anhängiggjorda konkursärenden där gäldenären är ett bolag som hör till samma koncern. För moderbolagets vidkommande bestäms forum enligt 1 mom. Dotterbolagets konkursärende kan dock anhängiggöras och behandlas vid den domstol som avses i 1 mom., om det är ändamålsenligt med hänsyn till bl.a. moderbolagets och dotterbolagets borgenärskrets och bolagens separata förvaltning. Det är i allmänhet inte motiverat att koncentrera behandlingen av konkursärendena till samma domstol, om dotterbolaget har verkat helt självständigt och dess enda anknytning till moderbolaget består i ägandet.

Om ett konkursärende inte är anhängigt för

moderbolagets vidkommande, bestäms domstolens behörighet i fråga om ett dotterbolag enligt 1 mom. Om moderbolagets konkursärende blir anhängigt senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets konkursärende överföra detta till moderbolagets forum, när det är ändamålsenligt med tanke på behandlingen av ärendena. I praktiken diskuterar den domstol som överväger en överföring saken först med boförvaltaren och med den domstol till vilken man ämnar överföra ärendet.

Avsikten är att 2 mom. skall tillämpas i fråga om sådana koncerner som avses i bokföringslagen. Även något annat än ett aktiebolag kan således höra till en koncern.

I 3 mom. finns ett stadgande som hänvisar till lagen om företagssanering. Enligt 67 § 3 mom. i nämnda lag skall en sådan ansökan om att gäldenären skall försättas i konkurs som görs under saneringsförfarandet, med avvikelse från stadgandet i den föreslagna paragrafens 1 mom., behandlas i den underrätt där saneringsförfarandet är anhängigt.

I detta sammanhang är det skäl att konstatera att det inte i propositionen föreslås någon ändring i 10 kap. 6 § rättegångsbalken, enligt vilken parterna i ett konkursärende inte kan avtala om i vilken domstol saken skall anhängiggöras.

I b §. Enligt denna paragraf skall sökanden i konkursansökan ange på vilken grund domstolen är behörig, om behörigheten inte annars framgår av ansökan eller de handlingar som har bifogats den. Den föreslagna paragrafen motsvarar stadgandet i 5 kap. 2 mom., som gäller innehållet i stämningsansökan (5 punkten). Om ansökan är bristfällig i detta avseende, kan domstolen kräva att den skall kompletteras (9 § AnsL). Domstolen kan vid behov kräva att sökanden företer utredning över de omständigheter på basis av vilka domstolens behörighet bestäms.

I c §. Enligt 8 § konkursstadgan återlämnas konkursansökan till sökanden, om domstolen anser att den inte är behörig i saken. Sökanden kan dock överklaga underrättens beslut genom vilket ansökan har avvisats. Om den högre domstolen fastställer underrättens beslut, kan den med stöd av 10 kap. 29 § rättegångsbalken överföra ärendet till en behörig underrätt. Då bibehåller sökanden en sådan fördel som sammanhänger med tidpunkten för anhängiggörandet, och som i praktiken kan innebära en möjlighet till återvinning.

Enligt den föreslagna paragrafen skall domstolen på sökandens begäran kunna överföra ärendet till en behörig domstol. Sökanden skall således inte längre behöva söka ändring för att bevara nämnda fördel. Överföringen gör behandlingen av konkursärendet snabbare och minskar behovet att söka ändring. Också på grund av de nya forumstadgandena är det motiverat med flexiblere möjligheter till överföring.

Den domstol som överväger en överföring skall preliminärt ta ställning till vilken domstol som är behörig i saken. Detta ställningstagande binder inte den domstol till vilken ärendet överförs (2 mom.). I praktiken torde man förfara så att den överförande domstolen på förhand diskuterar behörighetsfrågan med den domstol till vilken man ämnar överföra ansökan. Om ansökan även efter komplettering är så bristfällig att domstolen inte kan bedöma till vilken domstol ärendet skall överföras, skall ansökan avvisas.

Till 3 mom. föreslås för klarhetens skull ett stadgande om att ändring i det beslut genom vilket ärendet har överförts inte får sökas genom besvär. Om också den domstol till vilken ärendet har överförts anser att den inte är behörig, skall den avvisa ärendet (2 mom.). En sådan situation undviks i allmänhet om domstolarna diskuterar överföringen på förhand. I ett beslut om avvisning får ändring sökas och den högre domstolen kan överföra ärendet till den domstol den anser vara behörig.

1 d §. I konkursärenden skall enligt lagförslaget i tillämpliga delar iakttas lagen om ansökningsärenden. Nämnda lag skall för det första tillämpas i ärenden som gäller försättande i konkurs, oberoende av om det är gäldenären eller någon borgenär som är sökande. Den skall också tillämpas vid den fortsatta behandlingen av konkursärendet, dvs. vid borgenärsförhör, när bevakningar och anmärkningar tas emot samt när konkursdom meddelas. Nämnda lag skall ytterligare tillämpas vid behandlingen av en sak som gäldenären, en borgenär eller boförvaltaren enligt konkursstadgan kan föra separat till konkursdomstolen. T.ex. klander mot borgenärssammantråde är en sådan sak.

Lagen om ansökningsärenden skall inte tillämpas vid behandlingen av en sak som skall anhängiggöras genom stämning. Bl.a. klander av redovisning och en fråga som gäller boför-

valtarens ersättningsansvar är en sådan sak. Också vid anmärkningsförfarande skall stadgandena om behandling av tvistemål iakttas (35 a §).

Lagen om ansökningsärenden skall tillämpas till den del konkursstadgan inte innehåller något som avviker från den. Enligt 1 § konkursstadgan kan t.ex. en konkursansökan inte göras muntligen (jfr. 6 § 3 mom. AnsL). Särdragen i konkursförfarandet skall också alltid beaktas. På grund av ärendets brådskande natur skall en konkursansökan alltid tas upp till behandling utan dröjsmål, fastän maximtiden enligt 8 § 1 mom. lagen om ansökningsärenden är sju dagar från det ärendet har blivit anhängigt.

Konkursärenden skall behandlas i domstolens kansli eller vid sammantråde (3 § 1 mom. AnsL). Ärendet skall alltid behandlas vid sammantråde, om ett vittne eller någon annan skall höras personligen i saken (3 § 2 mom. AnsL). En gäldenärs konkursansökan kan således i allmänhet alltid behandlas och avgöras i kansliet. Beslut om hörande av gäldenären angående en borgenärs konkursansökan kan fattas i kansliet. Ifall gäldenären inte på begäran avger ett skriftligt yttrande om en borgenärs ansökan eller gäldenären i sitt yttrande meddelar att han inte motsätter sig ansökan, kan också beslutet om försättande i konkurs fattas i kansliet. Också beslut om konkursdomen kan ges i kansliet. Även beslut om åtgärder som hänför sig till bevakningen och bestridanden kan fattas i kansliet.

Vid sammantråde behandlas ärendena i en sammansättning där tingsrätten består av ordföranden ensam (4 § 1 mom. AnsL) eller i fulltalig sammansättning (5 § 1 mom. AnsL). Domstolen är fulltalig när den består av tre lagfarna medlemmar (2 kap. 3 § rättegångsbalken). Endast tvistiga frågor som gäller försättande i konkurs eller klander mot borgenärssammanträdets beslut skall behandlas i fulltalig sammansättning. Också dessa saker kan behandlas i en sammansättning med endast en domare, om de som har del i saken anhåller om det eller om domstolen anser att saken är klar (5 § 1 mom. AnsL). När saken gäller klander mot borgenärssammanträdets beslut skall 5 § 2 mom. lagen om ansökningsärenden inte tillämpas. Ett konkursärende kan alltid behandlas i fulltalig sammansättning (4 § 3 mom. AnsL).

Enligt 11 § 1 mom. (598/93) lagen om ansök-

ningsärenden skall domstolen sköta delgivningen på tjänstens vägnar när gäldenären bereds tillfälle att avge ett skriftligt utlåtande eller när han kallas till sammanträdet för att höras med anledning av en borgenärs konkursansökan. Uppmaningen eller kallelsen samt ansökan delges på det sätt som stadgas i 11 kap. rättegångsbalken. Delgivningen kan således ske mot delgivningskvitto eller mottagningsbevis eller som stämningssmannadelgivning. Emedan 5 § konkursstadgan alljämt innehåller ett specialstadgande om konkursgäldenärer som håller sig undan, torde en uppmaning eller en kallelse inte kunna delges genom mellanhandsdelgivning enligt 11 kap. 7 § rättegångsbalken. Frågan om ställningen för en gäldenär som håller sig undan kommer att tas upp separat vid den fortsatta beredningen av konkurslagstiftningen.

Enligt 20 § lagen om ansökningsärenden skall vid behandlingen av ansökningsärenden i tillämpliga delar iaktas vad som gäller om behandlingen av tvistemål vid underrätt, om inte något annat stadgas i lagen. Med stöd av detta hänvisningsstadgande skall stadgandena om behandling av tvistemål i tillämpliga delar iaktas också i konkursärenden. Till denna del medför hänvisningsstadgandet inte någon principiell ändring, emedan allmänna processtadganden tillämpas också annars till den del något annat inte följer av konkursstadgan eller av konkursförbundets speciella natur.

I samband med denna proposition behandlar riksdagen också en proposition med förslag till ändring av stadgandena om ersättning för rättegångskostnaderna. Avsikten är att de nya stadgandena om ersättning för rättegångskostnaderna skall tillämpas också i konkursärenden. Den föreslagna nya 21 kap. 2 § rättegångsbalken innebär således att parterna i ett ärende som gäller försättande i konkurs själva får bära sina rättegångskostnader, om det inte finns särskilda skäl att ålägga den ena parten att helt eller delvis ersätta motpartens rättegångskostnader. T.ex. när borgenärens konkursansökan har varit uppenbart obefogad kan det vara fråga om ett sådant särskilt skäl. I ett anmärkningsförfarande skall däremot i allmänhet huvudregeln i 21 kap. 1 § iaktas, vilket innebär den part som förlorar målet är skyldig att ersätta motpartens rättegångskostnader.

1 e §. Enligt gällande 13 § skall åklagaren kallas till borgenärsförhöret, där han kan få uppgifter för ett eventuellt brottmål eller nä-

ringsförbudsärende. Nu föreslås det att det skall tas in i lagen ett allmänt stadgande om att åklagaren har rätt att närvara och yttra sig vid behandlingen av konkursärenden samt rätt att omedelbart ta del av rättegångsmaterialet. Det skall ankomma på åklagaren att i varje enskilt fall avgöra om han vill utnyttja denna rätt.

9 §. I 9 § konkursstadgan ingick tidigare ett stadgande enligt vilket en konkurs anses ha börjat den dag konkursansökan inlämnades. Denna definition hade betydelse endast när återvinningstider uträknades. Lagrummet upphävdes vid ingången av 1992 (759/91), emedan det för motsvarande ändamål infördes ett stadgande om fristdag i 2 § lagen om återvinning till konkursbo. Nämnda 9 § orsakade också förvirring, ty när övriga paragrafer i konkursstadgan innehåller uttrycket konkursens början, avser uttrycket när det gäller konkurser som anhängiggjorts av en borgenär en annan tidpunkt än den som avsågs i den upphävda 9 §.

Emedan det i praktiken alljämt har förekommit oklarhet i denna fråga föreslås det att det i stället för den upphävda 9 § tas in ett stadgande där tidpunkten för konkursens början uttryckligen definieras så att den motsvarar det som i konkursstadgan i allmänhet har avsetts med konkursens början.

Enligt det nya stadgandet skall domstolen fatta ett beslut om försättande i konkurs även när det är gäldenären som är sökande. Också konkursen börjar då beslutet fattas och inte då ansökan görs. När beslutet ges förlorar gäldenären t.ex. sin rätt att förfoga över sin egendom. Den fristdag som nämns i lagen om återvinning till konkursbo skall alljämt bestämmas utgående från när konkursansökan har gjorts. I allmänhet kan domstolen fatta beslutet genast när ansökan har gjorts, emedan domstolen inte prövar förutsättningarna för konkurs när gäldenären är sökande. Om ansökan är bristfällig och man därför blir tvungen att invänta komplettering av den, kan det hända att beslutet om försättande i konkurs kan fattas först senare.

När domstolen beslutar att gäldenären försätts i konkurs skall den enligt 2 mom. anteckna i beslutet det klockslag då beslutet ges eller avkunnas. Därigenom kan man veta exakt vid vilken tidpunkt gäldenären har förlorat rätten att förfoga över sin egendom.

Enligt 3 mom. skall domstolen, när en part som inte har varit närvarande när domstolen

har meddelat ett beslut i ett ärende som gäller försättande i konkurs, ofördröjligen underrätta parten om beslutet på ett för ändamålet lämpligt sätt. Denna skyldighet gäller i fråga om ett beslut genom vilket gäldenären har försatts i konkurs samt ett beslut genom vilket ansökan har förkastats eller avvisats. Underrättelsen skall ske på ett för ändamålet lämpligt sätt, vilket i allmänhet innebär möjligast snabba delgivningssätt. Underrättelsen kan således ske per telefon. Därvid är det dock skäl att utan oskäligt dröjsmål också sända beslutet per post. Det föreslagna stadgandet åsidosätter de stadganden i 16 § 2 mom. lagen om ansökningsärenden som gäller underrättelse till parterna om den dag då beslut ges.

Till paragrafen föreslås ytterligare ett 4 mom. enligt vilket stadganden om de meddelanden som skall ges om konkursens början utfärdas genom förordning.

13 §. Enligt 1 mom. skall borgenärsförhör i regel hållas inom en månad från försättandet i konkurs. I gällande lag har tiden för räkstuvurätternas vidkommande varit två veckor och för häradsrätternas vidkommande tre veckor. I större konkurser kan t.o.m. en månad vara en för kort tid för att göra upp en boförteckning. Därför skall domstolen kunna bestämma en senare tidpunkt för borgenärsförhöret, om boets art eller omfattning kräver det. Borgenärsförhöret kan skjutas upp, om boförteckningen inte har blivit färdig eller om det finns andra särskilda skäl för det.

Till borgenärsförhöret skall gäldenären och de borgenärer som har de största fordringarna kallas. Det ankommer på boförvaltaren att kalla borgenärerna. Detta är motiverat emedan den som gör upp boförteckningen har de bästa förutsättningarna att bedöma vilka borgenärer som skall kallas till borgenärsförhöret. En borgenär kan uttala sig angående t.ex. valet av god man också skriftligen. Yttrandet skall beaktas, om borgenärens rösträtt framgår av yttrandet eller den annars är känd. Närvaro förutsätts således inte.

Om domstolen vid borgenärssammanträdet finner att kallelsen borde ha tillställts en vidare borgenärskrets, kan den uppskjuta behandlingen av ärendet för att bereda även de övriga borgenärerna en möjlighet att bli hörda. Det blir ännu viktigare än förut att höra borgenärerna, emedan de godmän som väljs vid förhöret enligt 62 § fortsätter sitt uppdrag som

sysslomän efter bevakningsdagen. Gäldenären skall fortfarande kallas på domstolens försorg.

18 §. Domstolen kan bestämma att en konkursgäldenär som tredsкас skall hållas häktad tills han fullgör sin skyldighet. Denna s.k. påtryckningshäktning kan fortgå högst två månader. Om gäldenären därefter fortsätter att tredsкас, skall han för konkursgäldenärs tredsкас dömas till fängelse.

Underrättens häkningsbeslut kan överklagas hos hovrätten genom besvär. I praktiken hinner besvären inte avgöras under en två månaders häktningstid. Då förlorar besvärsrätten sin betydelse.

Riksdagens justitieombudsman har i ett beslut som han gett i ett ärende som gällde klagan meddelat att han finner det vara viktigt att också den som har häktats med stöd av 18 § skall ha möjlighet att föra underrättens beslut till högre domstol under häktningstiden.

Med anledning av vad som anförts ovan föreslås till paragrafen ett 2 mom., enligt vilket den häktade alltid utan tidsbegränsning skall få anföra klagan mot ett häktningsbeslut som avses i 1 mom. I hovrätten skall klagan behandlas i brådsकande ordning. Hovrättens beslut skall inte få överklagas. Förslaget motsvarar stadgandet om ändringssökande i häkningsärenden i 1 kap. 27 § tvångsmedelslagen.

19 §. I paragrafen stadgas om bevakningen av fordringarna och om offentlig stämning angående detta. Bevakningen skall bli ett enbart skriftligt förfarande. Med stöd av lagen om utnyttjande av elektronisk telekommunikation och automatisk databehandling vid domstolarna (594/93) kan fordringarna anmälas till domstolen också som elektroniskt meddelande. Domstolen skall sätta ut den fataljedag då fordringarna senast skall anmälas.

Vad som i konkursstadgan eller någon annan lag stadgas om inställeledagen skall på motsvarande sätt gälla nämnda fataljedag. T.ex. tiden för väckande av återvinningstalan räknas från inställeledagen (25 § lagen om återvinning till konkursbo).

Domstolen får avgöra hur lång fataljetid den reserverar för bevakningen. I 3 mom. krävs dock att offentlig stämning skall kungöras minst en månad före den utsatta fataljedagen. Inom loppet av en månad förmår en borgenär i allmänhet utreda det som behövs för bevakningen och anmäla sin fordran.

Enligt 2 mom. kan domstolen efter att ha hört boförvaltaren bestämma att fordringarna

skall anmälas till boförvaltaren i stället för till domstolen. Så kan man förfara när domstolen är övertygad om att de uppgifter som sammanhänger med bevakningen blir ordentligt skötta. Detta förutsätter att boförvaltaren är erfaren och pålitlig och att han har ett fast verksamhetsställe och tillgång till medhjälpande personal. Angående anmälan av fordran till boförvaltaren skall i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas om insändande av handlingar till domstolar. Detta innebär bl.a. att en fordran kan anmälas till boförvaltaren på avsändarens ansvar per vanligt brev samt också som elektroniskt meddelande, om boförvaltaren har sådan apparatur som behövs för att ta emot det. Bevakningsskriften skall också kunna tillställas domstolen, även om boförvaltaren tar emot bevakningarna.

Paragrafens 3 mom. skall innehålla stadganden om kungörande av offentlig stämning och om kungörelsens innehåll. Kungörelsen skall publiceras i officiella tidningen, men endast en gång i stället för nuvarande tre. I kungörelsen skall förutom dagen för konkursens början även anges de övriga viktiga datum som skall iaktas vid konkursförfarandet, dvs. de fataljedagar som domstolen har utsatt för anmälan och bestridande av fordringar samt det datum då konkursdomen ges. När dagen då konkursdomen ges meddelas på förhand skall borgenärerna inte längre underrättas om detta särskilt. För att individualisera gäldenären och underlätta indrivningen skall i kungörelsen förutom gäldenärens namn och hemort också anges gäldenärens personbeteckning, affärs- eller samfundssignum samt handelsregisternummer. Om gäldenärens namn eller hemort har ändrats under de två senaste åren före konkursen, skall också dessa tidigare namn och adresser nämnas.

Enligt 4 mom. skall domstolen kunna bestämma att kungörelsen även skall publiceras i en eller flera dagstidningar. Detta kan vara motiverat i synnerhet när det finns flera privatpersoner bland borgenärerna. Domstolen kan också, om särskilda skäl kräver det, bestämma att kungörelsen skall publiceras utomlands på ett för ändamålet lämpligt sätt.

20 §. Meddelande om kungörelsen skall fortsättningsvis delges varje borgenär särskilt. I stället för domstolen är det boförvaltaren som skall sköta om att meddelandena ges. Ett stadgande om hur meddelandena skall ges föreslås ingå i 111 §. Med stöd av 2 mom. kan

man låta bli att ge ett meddelande till sådana borgenärer vilkas fordringar endast uppgår till små belopp och som sannolikt inte kommer att få någon utdelning (105 a §).

23 §. Med stöd av gällande 23 § kan domstolen överföra konkursärendet till laga domstol, om det har anförts besvär över att den domstol som har tagit konkursansökan till prövning inte är behörig att behandla den. Besvärstiden räknas från den dag då den offentliga stämningen publicerades första gången. I lagrummet stadgas också om de åtgärder som skall vidtas med anledning av överföringsbeslutet.

Enligt 10 kap. 29 § rättegångsbalken har en högre domstol allmän rätt att överföra en sak som har anhängiggjorts vid fel forum till en behörig domstol, om underrättens beslut har överklagats. Överföring kan ske både när den lägre rätten har tagit ärendet till prövning och när saken har avisats och den högre domstolen fastsätter det beslutet. På grund av rättegångsbalkens allmänna stadgande om överföring kan ett specialstadgande som gäller konkursärenden inte längre anses behövligt.

Paragrafen skall innehålla stadganden om hur sådant som har bestämts före överföringsbeslutet skall vara i kraft. De nya stadgandena skall tillämpas både när underrätten med stöd av 1 a § överför ett ärende till en behörig domstol och när en högre domstol med stöd av 10 kap. 29 § rättegångsbalken överför ett ärende till en behörig underrätt. I båda fallen skall det som underrätten har bestämt före överföringsbeslutet förbli i kraft tills den domstol till vilken ärendet har överförts beslutar något annat vid den fortsatta behandlingen.

24 §. Stadgandena om bevakningsskriftens innehåll skall ingå i 1 mom. Avsikten är att uppgifterna om en fordran som bevakas skall anges något mera detaljerat än för närvarande. Därigenom blir det lättare att utreda fordringarna och behovet av bestridanden minskar.

I bevakningsskriften skall fordrans belopp och grunden för den anges. En fordran skall alltjämt kunna anmälas så att borgenären anger vad han högst vill fordra (3 mom.). Ytterligare skall beloppet av yrkad ränta och den tid för vilken räntan yrkas anges särskilt. När gäldenärens fordran grundar sig på ett arbetsförhållande, ett hyresförhållande eller något annat fortlöpande rättsförhållande förblir det ofta ospecificerat i bevakningsskriften till vilken del fordran är sådan att den kan

bevakas. Det är ofta svårt och tidskrävande att ur de handlingar som har bifogats bevakningsskriften utreda denna fråga, som skall beaktas på tjänstens vägnar. När det gäller en fordran som bygger på ett fortlöpande gäldsförhållande skall det därför enligt lagförslaget framgå av bevakningsskriften till vilken del fordran hänför sig till tiden före konkursens början.

Om borgenären yrkar försmånsrätt för sin fordran, skall det framgå ur bevakningsskriften vad yrkandet grundar sig på. Stadgandet gäller främst fordringar som baserar sig på företagsinteckning och på lönefordringar. Försmånsrätten för de sistnämnda slopas i konkurser som börjar efter 1994. I fråga om företagsinteckning skall det åtminstone framgå att en företagsinteckning i gäldenärens egendom utgör säkerhet för fordran. I fråga om lönefordringar skall det framgå ur bevakningsskriften att fordran grundar sig på ett arbetsförhållande och att den hänför sig till det år då konkursen började eller till året innan.

I bevakningsskriften skall också anges borgenärens namn, postadress och övriga uppgifter om hur han kan kontaktas.

I 2 mom. lindras de gällande stränga språkkraven, som kan leda till att bevakningen avvisas. Boförvaltaren skall enligt 2 mom. se till att innehållet i en bevakningsskrift som har avfattats på något annat språk än finska eller svenska översätts till behövliga delar. Det räcker med att bevakningsskriftens innehåll till behövliga delar framgår på finska eller svenska ur den förteckning som avses i 24 a §. Det är skäl att göra behövliga anteckningar om översättandet i förteckningen, så att man vid behov kan försäkra sig om översättningens riktighet. Översättningskostnaderna kan dras av från den utdelning som tillfaller borgenären. Om utdelningen uppenbart blir lägre än kostnaderna för översättningen, bör man genom att fråga borgenären överväga om översättningen är nödvändig.

Av den nordiska konventionen om nordiska medborgares rätt att använda sitt eget språk i annat nordiskt land (FördrS 11/87) följer att kostnaderna för översättning av en bevakningsskrift som har avfattats på isländska, norska eller danska inte kan avdras från den utdelning som tillfaller borgenären, om han är medborgare i ett nordiskt land. De skall då ersättas av allmänna medel (art. 3).

24 a §. Enligt denna nya paragraf skall boförvaltaren göra upp en förteckning över

bevakade fordringar. Förteckningen skall göras också när bevakningsskrifterna tillställs domstolen.

På basis av bevakningsskrifterna och de rättelser och tillägg som har gjorts i dem antecknas i förteckningen beloppet av och grunden för varje fordran. Av förteckningen skall också framgå vilken försmånsrätt som yrkas för fordran. Boförvaltaren skall också anteckna i förteckningen om en fordran enligt hans uppfattning är efterställd enligt 6 § lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning.

Enligt 1 mom. kan boförvaltaren bestrida fordringar genom att anteckna sina anmärkningar koncentrerat i förteckningen. Detta vore i allmänhet ändamålsenligt emedan borgenärerna på det sättet får en enhetlig bild av situationen och för sin del kan överväga om det är skäl att bestrida någon fordran. Förfarandet underlättar också domstolens arbete.

Enligt 2 mom. skall förteckningen tillställas domstolen enligt dess anvisningar och senast två veckor före den fataljedag som har utsatts för framförande av anmärkningar. Domstolen kan ge anvisningar i synnerhet angående i vilken form förteckningen skall tillställas den. Detta är i sin tur beroende av hur förteckningen används i domstolen.

Domstolen kan uppmana boförvaltaren att göra de rättelser, tillägg och ändringar som behövs i förteckningen (2 mom.). Detta kan vara nödvändigt när det uppdagas fel eller brister i förteckningen eller när en bevakning rättas efter att förteckningen har färdigställts eller när en bevakning anmäls som efterbevakning.

Enligt 3 mom. har en borgenär rätt att på begäran få en kopia av förteckningen. Förteckningen skall finnas tillgänglig för borgenärerna senast när den har tillställts domstolen. Skäliga kopierings- och sändningskostnader kan upp bäras hos den som tillställs förteckningen.

25 §. Enligt den gällande paragrafen kan man bevaka en fordran som har uppstått innan gäldenären lämnade in konkursansökan till domstolen eller domstolen på ansökan av en borgenär fattade beslut om att gäldenärens egendom avträds till konkurs. Frågan om en fordran kan bevakas avgörs således utgående från den tidpunkt då konkursen har börjat enligt vad som anges i paragrafen. När det enligt lagförslaget i 9 § uttryckligen definieras när en konkurs börjar, skall 25 § ändras på

motsvarande sätt så att fordringar som har uppstått innan konkursen började enligt vad som stadgas i 9 § är sådana som kan bevakas.

28 §. Enligt 1 mom. skall en borgenär rätta sin bevakning innan konkursdomen ges, om han upptäcker att han har anmält en helt eller delvis grundlös fordran. Enligt praxis kan en borgenär rätta en bevakning även till sin fördel, om felet har berott på ett misstag eller det är fråga om förtydligande av bevisning och rättelsen görs senast vid uppropet. Om en fordran inte alls har anmälts, kan bevakningen inte längre rättas. Om borgenären har haft laga hinder kan han utnyttja efterbevakning enligt 30 §.

Enligt 24 a § 2 mom. skall förteckningen över bevakningarna finnas tillgänglig för borgenärerna två veckor före den fataljedag som har utsatts för framförande av anmärkningar. Därigenom kan borgenärerna, om de så önskar, kontrollera sin bevakning och enligt 28 § 1 mom. rätta ett klart fel eller en klar brist även till sin fördel. Rättelseanmälan görs till domstolen och en kopia tillställs boförvaltaren. Domstolen avgör om rättelsen kan godkännas.

30 §. Om en borgenär på grund av laga förfall inte har kunnat bevaka sin fordran, kan han enligt gällande lag göra det ännu vid uppropet. Enligt lagförslaget skall borgenärernas rätt till efterbevakning utsträckas till dagen före den dag då konkursdomen ges. Om domstolen finner att en borgenär har haft laga förfall, skall domstolen i enlighet med 35 § utsätta en fataljedag när anmärkningar senast kan framställas mot bevakningen. Vad den föreslagna 67 a § stadgar om boförvaltarens granskningsplikt och skyldighet att framställa anmärkning gäller också i fråga om efterbevakning. Det torde i allmänhet räcka med den granskning som boförvaltaren utför. Det är inte ändamålsenligt att alltid underrätta borgenärerna om en efterbevakning, i synnerhet om det finns många borgenärer och den bevakade fordran inte är betydande. Domstolen skall få bedöma och avgöra om det är skäl att på borgenärernas bekostnad kungöra efterbevakningen eller underrätta borgenärerna särskilt om den. Ovan relaterade förfarande skall i tillämpliga delar tillämpas även i andra efterbevakningssituationer.

31 §. Enligt 3 a § lagen om lönegaranti skall den som förordnats att sköta konkursboets förvaltning utan dröjsmål uppgöra en förteckning över obetalda fordringar som grundar sig

på ett arbetsförhållande. Enligt samma lagrum skall boförvaltaren i samarbete med lönegarantimyndigheten utreda vilka fordringar som kan betalas enligt lönegarantin. Arbetstagarna skall beredas tillfälle att uttala sig om de fordringar som finns upptagna i förteckningen. Under de förutsättningar som stadgas i förordning kan konkursboet ansöka om lönegaranti för arbetstagarnas räkning. Motsvarande stadganden ingår också i lagen om lönegaranti för sjömän (927/79).

När boförvaltaren utreder vilka fordringar som grundar sig på ett arbetsförhållande och gör upp en förteckning över dem, behöver dessa inte längre bevakas formellt. I stället för den tidigare upphävda 31 § skall det därför tas in ett stadgande om att en fordran som har införts i nämnda förteckning skall anses ha blivit bevakad. Denna förteckning kan fogas till den förteckning som avses i 24 a § och som skall göras upp över alla bevakade fordringar. Om en arbetstagare anser att han förutom en fordran som finns upptagen i förteckningen också har någon annan utestående fordran hos gäldenären, skall denna fordran bevakas enligt de allmänna stadgandena.

35 §. I paragrafen stadgas om framställande av anmärkning mot bevakning, dvs. om bestridande. Förslaget avviker från gällande lag bl.a. i det att en anmärkning alltid skall framställas skriftligen. Upprop skall inte längre hållas. I samband med att domstolen utfärdar offentlig stämning skall den utsätta en fataljedag då anmärkningar senast skall framställas. Även kretsen av dem som har rätt att framställa anmärkning utökas. Paragrafen innehåller en hänvisning till 67 a §, enligt vilken boförvaltaren är skyldig att framställa anmärkning, om han finner att det finns skäl till det. Även borgenärerna och gäldenären skall alltjämt ha rätt att framställa anmärkning.

I det föreslagna 2 mom. anges vad som skall nämnas i anmärkningsskriften. Stadgandet motsvarar till stor del det som i 5 kap. rättegångsbalken stadgas om innehållet i stämningens ansökan och svarandens svaromål. Avsikten är att domstolen och parterna på basis av bevaknings- och anmärkningsskrifterna skall få en klar uppfattning om till vilka delar bevakningen är stridig samt vad som kommer att visas och vilken bevisning som kommer att läggas fram.

35 a §. Om en fordran bestrids, skall domstolen enligt gällande lagstiftning uppmana den

part som har bevisbördan att särskilt i en separat rättegång väcka talan mot sin motpart. Yrkandet skall dock avgöras i samband med konkursförfarandet, om saken med hänsyn till bevisningen är klar. Syftet med särskilda fastställelserättegångar är att göra det möjligt att avgöra tvistefrågor utan att dessa fördröjer konkursförfarandet. När en tvist om en bevakad fordran redan är anhängig, avgörs tvisten i den särskilda rättegången.

Enligt lagförslaget skall behandlingen av bevakningar mot vilka anmärkning har framförts i regel *fortsätta* vid konkursdomstolen, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om behandling av tvistemål. Bevakningar som har bestridits skall således inte längre överföras till en särskild rättegång, utan alla bestridanden slutbehandlas i ett sammanhang i samma domstol, med de undantag som nämns i 2 mom.

Anmärkningsförfarandet pågår i enlighet med 5 kap. 15 § rättegångsbalken vid ett sammanträde till vilket domstolen kallar dem som är parter i fråga om bestridandet. Domstoler kan uppmana en part att före sammanträdet tillställa domstolen en skriftlig utsaga, om domstolen anser det vara motiverat (5 kap. 15 § 2 mom. rättegångsbalken).

Parterna i anmärkningsförfarandet utgörs av den borgenär vars bevakade fordran har bestridits och den som har bestridit den, dvs. gäldenären, borgenären eller konkursboet som företräds av boförvaltaren. Konkursboet blir part endast om det har framfört anmärkning.

I ett anmärkningsförfarande iakttas i tillämpliga delar stadgandena i 5 kap. 17—29 §§ rättegångsbalken, som gäller förberedelse, samt stadgandena i 6 kap. om huvudförhandling. I 35 b § införs ett specialstadgande som kompletterar rättegångsbalken och gäller verkan av en parts frånvaro. Frågan om den ordning i vilken yrkandena och bevisning framförs bestäms primärt utgående från vilken av parterna det är som har bevisbördan i fråga om tvisteföremålet. Vid förberedelse kan frågan om bevisbördan också utredas särskilt.

I 2 mom. nämns de fall där ovan nämnda förfarande inte iakttas, utan där saken avgörs i konkursdomen eller i ett särskilt förfarande.

Förevarande paragraf gäller bara de fall där en bevakning har bestridits. Om domstolen finner att det krävs tilläggsutredning för att man skall kunna avgöra en fråga som hänförs till bevakningen och som inte har gjorts

stridig, men som skall beaktas på tjänstens vägnar, kan domstolen begära ett skriftligt yttrande av en part eller vid behov förrätta förberedelse samt huvudförhandling (1 d § i lagförslaget samt 20 § lagen om ansökningsärenden).

35 b §. I den föreslagna paragrafen stadgas om verkan av en parts frånvaro i ett anmärkningsförfarande eller hans försummelse att avge ett skriftligt yttrande. Om den som bestridit fordran har uteblivit från sammanträdet eller underlåtit att avge ett skriftligt yttrande som har begärts av honom, anses bestridandet ha blivit återkallat. Enligt den princip som framgår av 97 § konkursstadgan skall fordran därvid anses godkänd och domstolen avgör saken enligt detta genom dom. Om det finns flera som har bestridit en fordran och endast en av dem uteblir, skall saken givetvis avgöras på basis av de övriga bestridandena. Om bestridandet gäller en omständighet som domstolen skall beakta på tjänstens vägnar, kan bevakningen prövas trots att den som framställt anmärkningen har uteblivit.

Om endast den som har bevakat den fordran som bestridits har uteblivit eller har försummat att ge ett skriftligt yttrande, skall bevakningen förkastas till den del det inte är uppenbart att bevakningen är befogad. Bevakningen skall godkännas t.ex. när bevakaren i samband med bevakningen har företett en fullständig utredning om sin fordran och den som framställt anmärkning inte har framlagt någon motutredning.

I ett anmärkningsförfarande ges inte någon tredskodom på grund av en parts frånvaro eller försummelse, utan saken avgörs genom dom. En part som uteblivit från sammanträdet eller försummat att ge ett skriftligt yttrande kan således inte söka återvinning.

60 §. Enligt 1 mom. skall kallelsen till ett borgenärssammanträde publiceras i officiella tidningen och i en dagstidning bara en gång i stället för tre.

62 §. Konkursstadgans system med boförvaltare har tre faser. När gäldenärens egendom avträds till konkurs förordnar domstolen en *interimistisk boförvaltare*, vars mandatperiod upphör när konkursboets skötsel anförtros godemän eller när konkursen förfaller eller återkallas. Vid borgenärsförhöret väljer domstolen en eller flera personer att sköta boet som *god man*, i allmänhet någon som förordats av de borgenärer som har de största fordringarna.

En god mans mandatperiod fortgår fram till inställeledagen, dvs. i praktiken två eller upp till fyra månader. På inställeledagen förordnar domstolen på borgenärernas framställan en eller flera *sysslomän* att sköta boet.

I praktiken fortsätter godemännen i regel på domstolens förordnande som *sysslomän*. Godemännen har under sin mandatperiod redan satt sig in i boet, och det vore därför i allmänhet oändamålsenligt att byta ut dem mot en ny person. I samband med den fortsatta beredningen av konkurslagstiftningen kommer hela systemet angående boförvaltningen att ses över. I detta skede föreslås det att godemännen från och med inställeledagen skall vara *sysslomän* utan särskilt förordnande. Därigenom kommer systemet med boförvaltare att innehålla två faser, även om de tidigare benämningarna kvarstår i lagen.

Om domstolen med stöd av 52 § har förordnat en person att övervaka godemännens förvaltning, skall också hans mandatperiod fortsätta efter inställeledagen utan något särskilt förordnande.

Det föreslås att 65 §, som gäller godemäns redovisningsskyldighet, skall upphävas. Sådan redovisning som avses i paragrafen ges inte i praktiken för den tid godemännen sköter förvaltningen, emedan godemännen i allmänhet har fortsatt som *sysslomän*. Även 63 §, som gäller borgenärers rätt att undandra sig uppgiften som god man eller *syssloman*, föreslås i detta sammanhang bli upphävd.

67 a §. I paragrafen stadgas om boförvaltarens uppgifter i fråga om granskning och bestridande av fordringar. Den omständigheten att boförvaltaren, trots att han som är insatt i boets tillstånd har de bästa förutsättningarna att bedöma om bevakningarna är befogade, saknar självständig rätt att framställa anmärkningar har ansetts vara en betydande brist i vår konkurslagstiftning. Boförvaltaren kan framställa anmärkning endast på basis av en återvinningsgrund (23 § lagen om återvinning till konkursbo). I praktiken förfar man ofta så att boförvaltaren upplyser någon borgenär om sin iakttagelse och borgenären framställer anmärkningen.

Det föreslås att boförvaltarens uppgifter och befogenheter skall utökas i detta avseende. Boförvaltaren skall ha till uppgift att granska bevakningarna. Han skall systematiskt gå igenom bevakningsskrifterna och i behövlig utsträckning de handlingar som fogats till skrif-

terna. Detta förutsätts även för att han skall kunna göra upp den förteckning som avses i 24 a §. Nivån på granskningen bestäms enligt boförvaltarens allmänna omsorgsplikt. Vid granskningen är det naturligtvis skäl att beakta kostnads- och nyttoaspekter. Om boförvaltaren finner att en fordran eller den förmån som yrkats är grundlös, skall han framställa anmärkning mot den. Om en bevakningsskrift innehåller ett klart fel eller en klar brist, kan boförvaltaren anmäla detta till borgenären för att åstadkomma rättelse eller göra en anteckning om det i den förteckning som nämns i 24 a §. Boförvaltaren skall undvika att framställa onödiga anmärkningar, för de kan orsaka boet skyldiget att ersätta rättegångskostnader.

Ett stadgande som hänvisar till 24 a § intas i 2 mom., och i 3 mom. ett som hänvisar till de lönegarantistadganden som behandlas i motiveringen till 31 §.

83 §. Borgenärssammanträdets beslut kan klandras bl.a. på den grunden att beslutet strider mot den paragraf som nämns i 83 § c-punkten. Denna c-punkt skall för klarhetens skull kompletteras så att också 71 a och 71 b §§ (1585/92) nämns i den. Dessa paragrafer innehåller specialstadganden om hur beslut om överlåtelse av egendom som hör till konkursboet skall fattas.

84 §. Paragrafen gäller frågan om hur borgenärssammanträdets beslut skall klandras. Det föreslås att paragrafen skall ändras i fråga om klandertiden. Enligt den nuvarande lagen är klandertiden i rådstuvurätten en annan än i häradsrätten. Enligt lagförslaget skall ett ärende som gäller klander anhängiggöras inom 30 dagar från beslutet eller, om kallelsen till sammanträdet inte har skett i laglig ordning, från det den som vill klandra beslutet men som uteblivit från sammanträdet kan anses ha fått del av beslutet.

Av 1 d § framgår att klander mot borgenärssammanträdets beslut skall behandlas i den ordning som stadgas i lagen om ansökningsärenden.

85 §. I paragrafen uttrycks principen att gäldenären inte går fri från sitt gäldsansvar efter konkursen. För den del av en bevakad fordran som inte blivit betald i konkursen kan borgenären hos gäldenären kräva betalning av den egendom som tillfaller honom efter konkursförandet. En borgenär som inte alls har anmält sin fordran i konkursen kan också kräva betalning av gäldenären ur dennes nya

egendom. Denna princip uttrycks i lagen så att gäldenären svarar för en fordran som har uppstått före konkursens början också med den egendom som han får senare. Borgenärerna skall alltså i konkursen kunna avstå från en del av sin fordran eller medge andra lättnader. En sådan eftergift skall, i motsats till vad som för närvarande är fallet, inte längre binda frånvarande borgenärer.

I samband med återvinningsreformen fogades till 1 mom. ett stadgande som gäller frågan om huruvida ett avgörande som gjorts med anledning av ett återvinningskrav är bindande utanför konkursen. Detta specialstadgande behövs inte längre, emedan den allmänna principen enligt 96 § skall vara att verkningarna av ett avgörande som fattats i en konkurs skall begränsas enbart till konkursen.

Stadgandena i 2 mom. om hur utsökningslagens bestämmelser skall tillämpas på bevakade fordringar efter konkursen skall slopas emedan de är föråldrade och obehövliga.

94 §. Angående borgenärernas betalningsanspråk skall fortfarande meddelas dom (konkursdom), och genom den avslutas det egentliga konkursförfarandet vid domstolen. Propositionen innebär ingen väsentlig ändring i fråga om domens innehåll. De viktigaste rättsverkningarna av en konkursdom skall förbli oförändrade, med undantag av att konkursdomen inte längre skall ha någon bindande verkan utanför konkursen.

Enligt 1 mom. skall konkursdomen ges inom två månader efter utgången av den fataljetid som utsatts för framställande av anmärkningar. Enligt gällande lag skall konkursdomen ges inom två månader från att uppropen avslutats. Tidpunkten för domen skall enligt lagförslaget bestämmas i samband med att domstolen utsätter fristdagen för anmälning av fordringar och framställande av anmärkningar. Den tidpunkt då konkursdomen kommer att ges skall nämnas i en kungörelse som skall publiceras i officiella tidningen och om vilken gäldenärerna skall underrättas. Annars skall den dag då domen ges inte behöva meddelas särskilt.

I fråga om sådana fordringar som behandlas vidare i ett förfarande som avses i 35 a § eller i ett särskilt förfarande skall borgenärens rätt till betalning bestämmas utgöra det belopp som bestäms särskilt. Förfarandet skall således till denna del vara likadant som för närvarande. Om ett avgörande i ett förfarande enligt 35 a § har meddelats redan före konkursdomen t.ex.

på grund av en parts frånvaro, skall det därvid i konkursdomen hänvisas till den dom som redan har meddelats i saken.

96 §. Om en i konkursen bevakad fordran prövas i konkursen, blir grunden för och beloppet av fordran således avgjort på ett sätt som binder borgenären och gäldenären. Ett yrkande som gäller en sådan fordran kan inte senare föras till domstol. På basis av konkursdomen kan betalning även indrivs ur gäldenärens nya förmögenhet. Denna verkställighetsverkan har praktisk betydelse närmast enbart i fråga om enskilda näringsidkare. Merparten av konkursgäldenärerna är aktiebolag och andra sammanslutningar, som i regel upplöses i och med konkursen. De får i regel inte heller längre någon ny egendom ur vilken det skulle vara möjligt att kräva betalning med stöd av konkursdomen.

Den omständigheten att konkursdomens bindande verkan även gäller den som inte har haft del i konkursen har ansetts som ett ålderdomligt och internationellt sett egendomligt drag. Det har ansetts att detta drag inte är förenligt med en konkurs, som skall utgöra ett snabbt, flexibelt och av nödvång även summariskt förfarande. Det är inte vettigt att man i samband med en konkurs blir tvungen att ty sig till utdragna och dyra rättegångar där bestridandena behandlas, om avgörandet i dessa har ringa betydelse i konkursen. Det har även i olika sammanhang framförts att ett avgörande som fattas angående en fordran som har bevakats i en konkurs inte skall ha någon verkan utanför konkursen.

Enligt lagförslaget skall ett avgörande som i en konkurs har meddelats angående en konkursfordran endast innebära ett ställningstagande i frågan om vilken rätt gäldenären har att få betalning ur konkursmassan. Konkursdomen skall inte längre kunna användas som verkställighetsgrund när gäldenären avkrävs betalning ur sin nya egendom. Borgenären kan utan hinder av konkursdomen separat väcka talan mot gäldenären. Också rättsverkan av ett avgörande som har fattats i ett anmärkningsförfarande skall begränsas till den egendom som hör till konkursboet. Detta är fallet både när konkursboet eller en medtävlande borgenär är den som framfört anmärkningen och när endast gäldenären har framfört anmärkning. Även då gäller avgörandet i saken endast borgenärens rätt att få betalning ur den egen-

dom som hör till konkursboet. Ett sådant avgörande har dock bevisverkan i en eventuell senare rättegång.

En borgenär kan också i samband med anmärkningsförfarandet väcka talan mot gäldenären och där kräva fullgörelsedom. Ett sådant käromål kan med stöd av stadgandena i 18 kap. rättegångsbalken behandlas i samma rättegång. Om talan redan är anhängig, bestäms frågan om vilken rättskraft avgörandet i det målet har utgående från huruvida gäldenären är part i målet och huruvida borgenären yrkar att också gäldenärens betalningsskyldighet skall fastställas.

111 §. Enligt lagförslaget kan meddelanden till borgenärerna sändas per post eller som telefax eller elektronisk post. Paragrafen blir tillämplig närmast i fråga om meddelanden angående borgenärsförhör, offentlig stämning och sammankallande av borgenärssammanträde. Det skall således inte vara nödvändigt med delgivning mot mottagningsbevis eller per rekommenderat brev. Om man vill säkerställa att mottagaren får del av meddelandet, skall ett bevisligt delgivnings sätt användas. I fråga om kallelser och uppmaningar som domstolen ger skall stadgandena i lagen om ansökningsärenden och i 11 kap. rättegångsbalken iakttas.

Stadgandena om urtima ting i gällande paragraf slopas.

Ikraftträdelsestadgande. Avsikten är att de föreslagna stadgandena skall träda i kraft samtidigt som underrättsreformen, dvs. den 1 december 1993.

Huvudregeln skall vara att de nya stadgandena tillämpas så snart lagen har trätt i kraft. T.ex. stadgandena om domstolens sammansättning skall således tillämpas från den 1 december 1993.

I 2—5 mom. finns preciseringar till och undantag från nämnda huvudregel. För klarhetens skull skall i 2 mom. anges att om saken har anhängiggjorts vid en domstol som var behörig innan denna lag har trätt i kraft, skall den domstolen vara behörig att behandla saken till slut utan hinder av de nya stadgandena.

Enligt 3 mom. skall den tidigare lagens stadganden angående bevakning, bestridanden, prövning av bestridanden, konkursdomens rättskraft, fortsatt mandattid för godemän och den som övervakar deras förvaltning samt boförvaltarens uppgifter tillämpas, om offentlig stämning har utfärdats innan lagen träder i kraft. Om inställelsedagen därvid infaller först

efter att lagen har trätt i kraft, skall endast ett upprop hållas fyra veckor efter inställelsedagen.

Enligt 4 mom. i ikraftträdelsestadgandet skall stadgandena i den tidigare 84 § angående klander mot borgenärssammanträdets beslut tillämpas, om klandertiden har utgått innan lagen träder i kraft.

Stadgandena i 11 §, som enligt lagförslaget skall upphävas och som gäller frågan om hur en konkurs som börjat inverkar på lagsökning, skall tillämpas såvida ansökan om lagsökning har tillställts överexekutor innan lagen träder i kraft. Förslaget innebär att om lagsökning har sökts hos länsstyrelsen före den 1 december 1993, skall länsstyrelsen överföra saken till konkursdomstolen, om borgenären inte avstår från att yrka på betalning ur konkursboets egendom. Från magistraten överförs saken till den tingsrätt inom vars domkrets magistraten var belägen (6 § lagen om övergångsstadganden för underrättsreformen, 591/93).

1.2. Lag om ändring av 1 § lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

Enligt den 1 d § som föreslås bli fogad till konkursstadgan skall lagen om ansökningsärenden i regel också tillämpas i fråga om konkursärenden. Därför skall 1 § 2 mom. i förevarande lag ändras så att konkursärenden och betalningsorderärenden inte skall nämnas bland de ansökningsärenden som räknas upp i lagrummet och på vilka lagen inte skall tillämpas. Till momentet skall i stället fogas en ny mening där det konstateras att lagen skall tillämpas på konkursärenden till den del detta stadgas särskilt.

1.3. Lag om ändring av 67 § lagen om företagsanering

I 67 § 1 mom. finns en uppräkningslista av de underrätter som behandlar ärenden som gäller saneringsförfarande. Förteckningen skall revideras så att domstolarnas namn ändras så att de motsvarar den lagstiftning som träder i kraft den 1 december 1993.

Paragrafens 2 mom. innehåller stadganden om forum för ärenden som gäller saneringsförfarande. Behörig domstol är den domstol där gäldenärens allmänna forum finns. I fråga om

sammanslutningar är således den domstol behörig inom vars domkrets sammanslutningen har sin registrerade hemort. På samma grunder som i fråga om en konkurs bör forum också i fråga om ärenden som gäller saneringsförfarande bestämmas enligt var bolagets förvaltning huvudsakligen sköts. Det föreslås således att momentets stadganden om forum skall ändras i enlighet med detta. Skillnaden jämfört med konkursärenden skall för det första vara att forum för alla företags vidkommande, således inte enbart sammanslutningars, skall bestämmas enligt den ort där förvaltningen sköts. I ärenden som gäller företagssanering är det inte skäl att i detta avseende göra någon åtskillnad mellan enskilda näringsidkare och sammanslutningar. För det andra föreslås det inget särskilt forumstadgande för de fall där det inte går att ange någon ort i Finland där förvaltningen skulle skötas. I sådana fall kan det inte heller finnas förutsättningar att pröva ansökan.

Genom en lag som trädde i kraft den 1 juli 1993 fogades till 2 mom. ett forumstadgande som gäller koncernsituationer och som motsvarar det 1 a § 2 mom. som skall fogas till konkursstadgan. Förevarande 2 mom. skiljer sig från nämnda 1 a § 2 mom. endast i det avseendet att om moderbolagets saneringsförfarande redan är anhängigt, skall ett ärende som gäller saneringsförfarande för ett dotterbolag alltid behandlas vid samma domstol. I fråga om konkurs skall motsvarande reglering inte vara lika ovillkorlig, emedan det inte i alla fall förekommer ett likadant behov att koncentrera ärendena.

Av 24 § framgår att en saneringsansökan kan göras ännu innan domstolen har fattat beslut om att försätta gäldenären i konkurs. Saneringsansökan skall göras till den domstol som är behörig i den saken, och det kan vara en annan domstol än konkursdomstolen. Stadgandet i

69 § om att saneringsansökan kan göras också när en konkursansökan behandlas vid sammanträde gäller enbart situationer där samma domstol är behörig i båda ärendena. Det är ändamålsenligt att saneringsansökan skall kunna göras till konkursdomstolen också när den domstolen inte är behörig i saneringsärendet, med de verkningar som anges i 24 §. Därför skall till 2 mom. fogas ett stadgande om att konkursdomstolen i nämnda fall på sökandens begäran skall överföra saneringsansökan till behörig domstol.

Om saneringsansökan har gjorts innan denna lag träder i kraft, skall saken enligt ikraftträdelsestadgandet behandlas vid den domstol som är behörig enligt tidigare lag.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

På grund av de ändringar som föreslås i konkursförfarandet bör förordningen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (774/93) ses över. Avsikten är att stadganden om de meddelanden som skall ges om konkursens början utfärdas genom förordning (9 § 4 mom. konkursstadgan). Utkast till förordningar har inte bifogats denna proposition.

3. Ikraftträdande

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft den 1 december 1993, samtidigt som lagstiftningen om underrättsreformen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av konkursstadgan**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i konkursstadgan av den 9 november 1868 8, 11, 40, 44, 63 och 65 §§,

av dessa lagrum 11 och 40 §§ sådana de lyder i lag av den 3 december 1895,

ändras 1 §, 13 § 1 mom., 19, 20 och 23 §§, 24 § 1 och 2 mom., 25 §, 28 § 1 mom., 30 och 35 §§, 60 § 1 mom., 62 §, 83 § c-punkten samt 84 § 1 mom., 85, 94, 96 och 111 §§,

av dessa lagrum 13 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 5 februari 1965 (47/65), 19 § sådan den lyder i lag av den 19 mars 1954 (128/54), 20 § sådan den lyder i lag av den 5 februari 1926 (27/26), 24 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 3 december 1895, 25 § och 28 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 7 maj 1965 (246/65), 62 § sådan den lyder i lag av den 31 januari 1935 (62/35), 85 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 13 juni 1929 och den 26 april 1991 (242/29 och 759/91) och 111 § sådan den lyder i lag av den 7 juli 1970 (460/70), samt *fogas* till lagen nya 1 a—1 e §§, en ny 9 § i stället för den 9 § som upphävts genom nämnda lag av den 26 april 1991, till 18 §, sådan den lyder i lag av den 24 augusti 1990 (820/90), ett nytt 2 mom. samt till lagen en ny 24 a §, en ny 31 § i stället för den 31 § som upphävts genom nämnda lag av den 3 december 1895, samt nya 35 a, 35 b och 67 a §§ som följer:

1 §

Ett ärende som gäller försättande i konkurs anhängiggörs genom en skriftlig ansökan, som kan göras av gäldenären eller en borgenär.

1 a §

Ett ärende som gäller försättande i konkurs behandlas av den domstol inom vars domkrets gäldenärens allmänna forum finns. Ett ärende som gäller en sammanslutning eller en stiftelse behandlas av den domstol inom vars domkrets sammanslutningens eller stiftelsens förvaltning i Finland huvudsakligen sköts. Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt detta, behandlas ärendet av den domstol inom vars domkrets gäldenärens verksamhet huvudsakligen har bedrivits eller gäldenären har egendom eller där det med beaktande av omständigheterna annars är ändamålsenligt att behandla ärendet.

Ett ärende som gäller konkurs för ett dotterbolag i en koncern behandlas med avvikelse från 1 mom. av den domstol där moderbolagets konkursärende är anhängigt, om det inte med beaktande av moder- och dotterbolagets borgenärskrets och bolagens separata förvaltning samt övriga omständigheter är ändamålsenligt att ärendet behandlas vid den domstol som avses i 1 mom. Om ett ärende som gäller moderbolagets konkurs anhängiggörs senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets konkursärende, efter att ha hört boförvaltaren, överföra detta till den domstol där det ärende

som gäller moderbolaget är anhängigt. I det beslut genom vilket ärendet har överförts får ändring inte sökas genom besvär.

Angående behandlingen av en konkursansökan som görs medan saneringsförfarande pågår stadgas i lagen om företagsanering (47/93).

1 b §

I konkursansökan skall anges på vilka grunder domstolen är behörig, om behörigheten inte annars framgår av ansökan eller de handlingar som har bifogats den.

1 c §

Finner domstolen att den inte är behörig i ett ärende som gäller försättande i konkurs, skall den på sökandens begäran överföra ärendet till en behörig domstol.

Finner den domstol till vilken ärendet har överförts med stöd av 1 mom. att den inte är behörig i ärendet, skall ärendet avvisas.

I ett beslut genom vilket ett ärende har överförts med stöd av 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

1 d §

Vid behandlingen av konkursärenden skall lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/86) iakttas i tillämpliga delar, om inte något annat följer av denna lag. Stadgandet i 5 § 1 mom. i nämnda lag skall dock endast tillämpas i ärenden som gäller

försättande i konkurs eller klander mot borgenärssammanträdets beslut.

I en sak som skall anhängiggöras genom stämningsansökan skall stadgandena om behandling av tvistemål iakttas.

1 e §

Åklagaren har rätt att på tjänstens vägnar närvara vid behandlingen av konkursärenden och därvid ställa frågor och ta del av rättegångsmaterialet.

9 §

En konkurs anses ha börjat när domstolen på ansökan av gäldenären eller av en borgenär beslutar att gäldenären försätts i konkurs.

I beslutet skall antecknas det klockslag då beslutet ges eller avkunnas.

En part som inte har varit närvarande när domstolen har meddelat ett beslut i ett ärende som gäller försättande i konkurs skall av domstolen utan dröjsmål underrättas om beslutet på ett för ändamålet lämpligt sätt.

Angående meddelanden om att en konkurs har börjat stadgas genom förordning.

13 §

När en gäldenär försätts i konkurs skall domstolen samtidigt bestämma tidpunkten för borgenärsförhör. Borgenärsförhör skall hållas inom en månad från konkursens början. Om konkursboets art eller omfattning förutsätter det, kan domstolen bestämma en senare tidpunkt för förhöret. Till borgenärsförhöret skall kallas gäldenären och de borgenärer som har de största fordringarna. Borgenärerna kan även yttra sig skriftligen om de angelägenheter som skall behandlas vid borgenärsförhöret. Boförvaltaren skall tillställa borgenärerna kallelsen. Vid förhöret skall en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder finnas till hands. Om förteckningen inte har färdigställts före borgenärsförhöret eller om det annars finns särskilda skäl för det, kan borgenärsförhöret uppskjutas.

18 §

Över ett beslut om häktning enligt 1 mom. får inte anföras besvär. Den häktade får dock

utan tidsbegränsning anföra klagan mot beslutet. Klagan skall behandlas i brådskaende ordning.

19 §

När gäldenärsförhöret har ägt rum skall domstolen genom offentlig stämning kalla borgenärerna att senast den fataljedag domstolen har utsatt anmäla sina fordringar skriftligen till domstolen (*bevakningsskrift*). I stämningen skall anges att en borgenär som försummar att bevaka sin fordran på det sätt som stadgas i denna lag förlorar sin rätt till betalning av konkursboets medel. Vad som i denna eller någon annan lag stadgas om inställelsedag gäller nämnda fataljedag.

Domstolen kan efter att ha hört boförvaltaren bestämma att fordringarna skall anmälas till honom i stället för till domstolen. Utan hinder av detta kan en bevakningsskrift även tillställas domstolen. I fråga om anmälan av fordringar till boförvaltaren gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om insändande av handlingar till domstolar.

Domstolen skall utan dröjsmål och minst en månad före fataljedagen kungöra den offentliga stämningen i officiella tidningen. I kungörelsen skall dessutom anges dagen för konkursens början, den fataljedag för anmärkning mot bevakningar som avses i 35 § samt den tidpunkt då konkursdomen meddelas, gäldenärens namn och hemort samt personbeteckning eller affärs- och samfundssignum och handelsregisternummer. Om gäldenärens namn eller hemort har förändrats under de två senaste åren före konkursens början, skall också dessa tidigare namn och hemorter anges. I kungörelsen skall också anges boförvaltarens namn, adress och andra uppgifter om hur han kan kontaktas.

Domstolen kan dessutom bestämma att boförvaltaren skall publicera kungörelsen i en eller flera dagstidningar. Om det finns någon särskild orsak, kan domstolen också bestämma att boförvaltaren skall publicera kungörelsen utomlands på ett för ändamålet lämpligt sätt.

20 §

Boförvaltaren skall tillställa borgenärerna ett meddelande om den kungörelse som nämns i 19 §.

Meddelandet behöver inte tillställas borgenärer som uppenbart inte kommer att få utdelning ur boet.

23 §

Om domstolen med stöd av 1 a § 2 mom. överför ett konkursärende till en annan domstol, förblir vad som har bestämts av den domstol från vilken ärendet har överförts i kraft tills något annat bestäms vid den fortsatta behandlingen av ärendet. Detsamma gäller när en högre domstol med stöd av 10 kap. 29 § rättegångsbalken överför saken till en behörig domstol.

24 §

I bevakningsskriften skall beloppet av och grunden för fordran anges. I bevakningsskriften skall beloppet av yrkad ränta och den tid för vilken räntan yrkas anges särskilt. I fråga om en fordran som grundar sig på ett fortlöpande skuldförhållande skall det framgå av bevakningsskriften till vilken del fordran hänförs sig till tiden före konkursens början. Om borgenären yrkar på förmånsrätt, skall grunden för yrkandet anges i skriften. Till besvärsskriften skall fogas kopia av de handlingar som borgenären åberopar. I bevakningsskriften skall anges borgenärens namn och postadress samt andra uppgifter om hur han kan kontaktas.

Om en bevakningsskrift inte är avfattad på finska eller svenska, skall boförvaltaren se till att skriftens innehåll till behövliga delar översätts till någotdera språket. Översättningskostnaderna kan dras av från den utdelning som tillfaller borgenären, om inte något annat följer av en överenskommelse med en främmande stat.

24 a §

Boförvaltaren skall göra upp en förteckning av vilken beloppet av och grunden för varje bevakad fordran framgår. Om förmånsrätt har yrkats för en fordran, skall i förteckningen antecknas grunden för yrkandet samt den plats i förmånsordningen som fordringen får enligt yrkandet. Av förteckningen skall också framgå vilka fordringar som enligt boförvaltarens uppfattning är efterställda. I förteckningen kan boförvaltaren också göra sina anmärkningar enligt 35 § mot bevakade fordringar.

Förteckningen skall senast två veckor före den fataljedag som avses i 35 § tillställas domstolen enligt domstolens anvisningar.

Domstolen kan uppmana boförvaltaren att göra de rättelser, tillägg och ändringar som

behövs i förteckningen. Borgenärerna har rätt att på begäran få en kopia av förteckningen av boförvaltaren. För sändande av förteckningen kan ersättning för skäligena kopierings- och sändningskostnader upp bäras.

25 §

I en konkurs får en borgenär bevaka en fordran i fråga om vilken gäldenärens förbindelse har ingåtts eller någon annan rättsgrund har uppstått innan konkursen började.

28 §

Finner en borgenär att han vid bevakningen har uppgett en helt eller till någon del grundlös fordran, skall han rätta sin bevakning före den dag då konkursdomen ges. Borgenären kan senast den dag som avses i 35 § rätta ett klart fel eller en klar brist i bevakningsskriften. Ett meddelande om rättelsen skall tillställas domstolen och en kopia av meddelandet skall tillställas boförvaltaren.

30 §

En borgenär som på grund av laga förfall inte har kunnat bevaka sin fordran skall utan dröjsmål och senast dagen innan konkursdomen ges anmäla sin fordran till domstolen enligt 24 §. Domstolen kan bestämma att en kungörelse om bevakningen skall publiceras i officiella tidningen eller att de som har del i saken skall upplysas om kungörelsen på något annat sätt. Kungörelsen skall innehålla de uppgifter som behövs för bevakning av en fordran.

31 §

En fordran som grundar sig på ett arbetsförhållande och som boförvaltaren har infört i en förteckning som nämns i 3 a § lagen om lönegaranti eller i 3 a § lagen om lönegaranti för sjömän skall anses ha blivit bevakad därmed.

35 §

Anmärkningar mot en fordran som har bevakats i konkursen skall framställas till domstolen skriftligen senast den fataljedag som domstolen har utsatt (*bestridande*). Om boförvaltarens skyldighet att framställa anmärkning stadgas i 67 a §. Även gäldenären och borgenärerna kan framställa anmärkningar. Vad

som på något annat ställe i lag stadgas om uppprop gäller nämnda fataljedag.

Anmärkningsskriften skall innehålla ett individualiserat yrkande, uppgift om de omständigheter som yrkandet grundar sig på och de bevis som kommer att läggas fram vid behandlingen av anmärkningen samt vad som skall styrkas med varje bevis.

35 a §

Behandlingen av ett bestridande fortsätter med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om behandling av tvistemål.

Ett bestridande behandlas dock inte enligt 1 mom., om

- 1) bestridandet är uppenbart ogrundat,
- 2) saken redan är avgjord genom en dom som har vunnit laga kraft eller en rättegång i saken redan är anhängig,
- 3) bestridandet gäller en omständighet som domstolen skall beakta på tjänstens vägnar och domstolen inte finner det vara nödvändigt för sakens utredning att den behandlas enligt 1 mom., eller
- 4) allmän domstol inte är behörig i saken.

35 b §

Om den som har bestridit en fordran har uteblivit från sammanträdet, anses hans bestridande ha blivit återkallat. Har den som bevakat en fordran uteblivit, skall bevakningen förkastas till den del det inte är uppenbart att bevakningen är befogad eller den som framställt anmärkningen inte avstår från sitt bestridande. Saken avgörs därvid genom dom.

Om en part inte har avgett en begärd skriftlig utsaga av vilken framgår hans ståndpunkt till de frågor som har ställts, har detta samma verkan som om parten hade uteblivit från sammanträdet.

60 §

Godemännen skall vid behov kalla borgenärerna till sammanträde för att behandla frågor som gäller konkursboets förvaltning. I kallelsen skall tiden och platsen för sammanträdet anges samt nämnas de viktigaste frågorna som behandlas vid sammanträdet. I kallelsen skall även nämnas att frånvarande borgenärer får nöjas med de närvarandes beslut. Kallelsen skall minst två veckor före sammanträdet publiceras i officiella tidningen och i en för ändamålet lämplig dagstidning.

62 §

Efter den fataljedag som har utsatts för bevakningar är godemännen sysslomän utan särskilt förordnande, om de inte har befriats från sitt uppdrag. Mandatperioden för den som förordnats att övervaka godemännens förvaltning fortgår på motsvarande sätt utan särskilt förordnande.

67 a §

Boförvaltaren skall granska bevakningarna. Om han finner att en fordran eller den förmänsrätt som yrkats för en fordran är ogrundad, skall han framställa anmärkning mot bevakningen på det sätt som stadgas i 35 §.

Om den förteckning som boförvaltaren skall göra upp över fordringar som har bevakats stadgas i 24 a §.

Om utredning av vilka fordringar som skall betalas enligt lönegaranti stadgas i lagen om lönegaranti och lagen om lönegaranti för sjömän.

83 §

Ej må Rätten ändra eller häfva borgenärens beslut, som massans förvaltning angå, utom i dessa fall:

-
- c) beslutet strider mot 59, 71, 71 a, 71 b, 72 eller 73 §.

84 §

Om någon vill klandra borgenärssammanträdets beslut i de fall som avses i 83 §, skall han göra en ansökan om detta hos domstolen inom 30 dagar från beslutet. Den som inte har blivit lagligen kallad till sammanträdet och inte har varit närvarande vid det kan göra ansökan inom 30 dagar från det han kan anses ha fått del av beslutet. Borgenärssammanträdets beslut kan verkställas även om saken är anhängig, om inte domstolen bestämmer något annat.

85 §

För en fordran som har uppstått före konkursens början svarar gäldenären även med den egendom som han förvärvar i framtiden, om inte något annat har överenskommit med borgenären.

94 §

Dom angående borgenärernas betalningsanspråk skall ges inom två månader från

utgången av den fataljetid som har utsatts för framställande av anmärkning. Domstolen skall samtidigt som offentlig stämning utfärdas även bestämma den tidpunkt då domen ges.

Om en borgenärs betalningsanspråk behandlas i ett förfarande som avses i 35 a § eller i ett separat förfarande, skall i domen bestämmas hans rätt till betalning av det belopp som besluts särskilt.

96 §

Det avgörande som i konkursen har fattats angående en borgenärs fordran bestämmer vilken rätt han har att få betalning ur konkursboets egendom.

111 §

Meddelanden som avses i denna lag och som skall tillställas borgenärerna kan sändas per post eller som telefax eller elektronisk post, om det inte är nödvändigt att använda ett bevisligt delgivnings sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

Om ett konkursärende är anhängigt när lagen träder i kraft, skall behandlingen av ärendet slutföras vid den domstol som är behörig enligt tidigare lag.

De stadganden i denna lag som gäller bevakning, bestridande och prövning av bestridande, konkursdomens rättskraft, fortsatt mandattid för godemän och för den som övervakar godemännens förvaltning samt boförvaltarens uppgifter skall tillämpas, om offentlig stämning inte har utfärdats innan lagen träder i kraft. Om inställelsedagen infaller efter att lagen har trätt i kraft, skall ett upprop hållas fyra veckor efter inställelsedagen.

Stadgandet i 84 § i den tidigare lagen skall tillämpas, om klandertiden enligt den har utgått innan denna lag träder i kraft.

Stadgandet i den 11 § som upphävs genom denna lag skall tillämpas, om beslut i ett lagsökningsärende har meddelats före den 1 december 1993 eller en ansökan som gäller lagsökning har tillställts överexekutor före nämnda tidpunkt.

2.

Lag

om ändring av 1 § lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § 2 mom. lagen den 30 april 1986 om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/86) som följer:

1 §

Denna lag tillämpas dock inte på brottmål, lagfarts- och inteckningsärenden, ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap, ärenden som gäller fri rättegång eller

ärenden som behandlas enligt sjölagen (167/39). På konkursärenden tillämpas denna lag enligt vad som stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

3.

Lag**om ändring av 67 § lagen om företagssanering**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 67 § 1 och 2 mom. lagen den 25 januari 1993 om företagssanering (47/93),

av dessa lagrum 67 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (609/93), som följer:

67 §

Behörig domstol

Ärenden som gäller saneringsförfarande enligt denna lag behandlas i följande underrätter: Björneborgs tingsrätt, Esbo tingsrätt, Helsingfors tingsrätt, Joensuu tingsrätt, Jyväskylä tingsrätt, Kajana tingsrätt, Kotka tingsrätt, Kuopio tingsrätt, Lahtis tingsrätt, Rovaniemi tingsrätt, Seinäjoki tingsrätt, S:t Michels tingsrätt, Tammerfors tingsrätt, Uleåborgs tingsrätt, Vanda tingsrätt, Vasa tingsrätt, Villmanstrands tingsrätt, Åbo tingsrätt och Ålands tingsrätt. Om domstolarnas domkretsar i dessa ärenden stadgas genom förordning.

Ett ärende som gäller saneringsförfarande behandlas av den i 1 mom. nämnda domstol inom vars domkrets gäldenärens förvaltning huvudsakligen sköts. Ett ärende som gäller saneringsförfarande för ett dotterbolag i en koncern behandlas dock vid den domstol där moderbolagets saneringsärende är anhängigt. Om ett ärende som gäller saneringsförfarande för moderbolaget anhängiggörs senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets sane-

ringsärende överföra ärendet till den domstol där det ärende som gäller moderbolaget är anhängigt. Om den överförande domstolen behandlar en konkursansökan som har gjorts efter att saneringsförfarandet har inletts och som gäller gäldenären, skall också den överföras för avgörande av den nämnda domstolen. Ett ärende som gäller rättelse eller ändring av ett fastställt saneringsprogram eller frågan om ett sådant program skall förfalla skall behandlas av den domstol där saneringsförfarandet var anhängigt. Om en saneringsansökan görs hos den domstol som behandlar en konkursansökan skall domstolen, om den inte är behörig i saneringsärendet, på sökandens begäran överföra saneringsansökan till behörig domstol.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

Om saneringsansökan har gjorts innan lagen träder i kraft, skall ärendet behandlas vid den domstol som är behörig enligt tidigare lag.

Helsingfors den 15 oktober 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Justitieminister *Hannele Pokka*

1.

Lag

om ändring av konkursstadgan

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konkursstadgan av den 9 november 1868 8, 11, 40, 44, 63 och 65 §§, av dessa lagrum 11 och 40 §§ sådana de lyder i lag av den 3 december 1895,
ändras 1 §, 13 § 1 mom., 19, 20 och 23 §§, 24 § 1 och 2 mom., 25 §, 28 § 1 mom., 30, 35, 60 § 1 mom., 62 §, 83 § c-punkten samt 84 § 1 mom., 85, 94, 96 och 111 §§,
 av dessa lagrum 13 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 5 februari 1965 (47/65), 19 § sådan den lyder i lag av den 19 mars 1954 (128/54), 20 § sådan den lyder i lag av den 5 februari 1926 (27/26), 24 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 3 december 1895, 25 § och 28 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 7 maj 1965 (246/65), 62 § sådan den lyder i lag av den 31 januari 1935 (62/35), 85 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 13 juni 1929 och den 26 april 1991 (242/29 och 759/91) och 111 § sådan den lyder i lag av den 7 juli 1970 (460/70), samt *fogas* till lagen nya 1 a—1 e §§, en ny 9 § i stället för den 9 § som upphävts genom nämnda lag av den 26 april 1991, till 18 §, sådan den lyder i lag av den 24 augusti 1990 (820/90), ett nytt 2 mom. samt till lagen en ny 24 a §, en ny 31 § i stället för den 31 § som upphävts genom nämnda lag av den 3 december 1895, samt nya 35 a, 35 b och 67 a §§ som följer:

Gällande lydelse

1 §

Vill gäldenär till sine borgenärer på en gång afträda sin egendom, eller borgenär förpligta gäldenär dertill; anmäla sig skriftligen hos Rådstuvurätt i den stad eller Häradsrätt i den ort, der gäldenären bör inför domstol svara i mål, som angår fordran i allmänhet.

Är ej rättegångsdag, och finnes icke särskild tjänsteman tillsatt att skrifter å Rättens vägnar emottaga; varde ansökning till Rättens ordförande inlemnad.

(se 1 §)

Föreslagen lydelse

1 §

Ett ärende som gäller försättande i konkurs anhängiggörs genom en skriftlig ansökan, som kan göras av gäldenären eller en borgenär.

1 a §

Ett ärende som gäller försättande i konkurs behandlas av den domstol inom vars domkrets gäldenärens allmänna forum finns. Ett ärende som gäller en sammanslutning eller en stiftelse behandlas av den domstol inom vars domkrets sammanslutningens eller stiftelsens förvaltning i Finland huvudsakligen sköts. Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt detta, behandlas ärendet av den domstol inom vars domkrets gäldenärens verksamhet huvudsakligen har bedrivits eller gäldenären har egendom eller där det med beaktande av omständigheterna annars är ändamålsenligt att behandla konkursärendet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett ärende som gäller konkurs för ett dotterbolag i en koncern behandlas med avvikelse från 1 mom. av den domstol där moderbolagets konkursärende är anhängigt, om det inte med beaktande av moder- och dotterbolagets borgenärskrets och bolagens separata förvaltning samt övriga omständigheter är ändamålsenligt att ärendet behandlas vid den domstol som avses i 1 mom. Om ett ärende som gäller moderbolagets konkurs anhängiggörs senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets konkursärende, efter att ha hört boförvaltaren, överföra detta till den domstol där det ärende som gäller moderbolaget är anhängigt. I det beslut genom vilket ärendet har överförts får ändring inte sökas genom besvär.

Angående behandlingen av en konkursansökan som görs medan saneringsförfarande pågår stadgas i lagen om företagsanering (47/93).

1 b §

I konkursansökan skall anges på vilka grunder domstolen är behörig, om behörigheten inte annars framgår av ansökan eller de handlingar som har bifogats den.

1 c §

Finner domstolen att den inte är behörig i ett ärende som gäller försättande i konkurs, skall den på sökandens begäran överföra ärendet till en behörig domstol.

Finner den domstol till vilken ärendet har överförts med stöd av 1 mom. att den inte är behörig i ärendet, skall ärendet avvisas.

I ett beslut genom vilket ett ärende har överförts med stöd av 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

1 d §

Vid behandlingen av konkursärenden skall lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/86) iakttas i tillämpliga delar, om inte något annat följer av denna lag. Stadgandet i 5 § 1 mom. i nämnda lag skall dock endast tillämpas i ärenden som gäller försättande i konkurs eller klander mot borgenärssammanträdets beslut.

I en sak som skall anhängiggöras genom stämmingsansökan skall stadgandena om behandling av tvistemål iakttas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Finner Rätten eller dess ordförande, till hvilken konkursansökning ingifvits, att den samma ej kan upptagas förty att den är till orätt domstol ställd, eller af annan orsak; teckne det skriftligen å ansökningen och lemne den till sökanden åter.

11 §

Lagsökningsmål, som är hos öfverexekutor anhängigt, varde, då anmälan sker att den lagsökte blifvit försatt i konkurstillstånd från öfverexekutor till konkursdomstolen förvisadt, såframt icke borgenären afsäger sig anspråk på delaktighet i konkursmassan. Har, innan konkurs börjats eller anmälan derom skett, öfverexekutors utslag fallit, och är derigenom betalningsskyldighet gäldenären ålagd, må talan där emot fullföljas i den ordning, som för lagsökningsmål stadgad är, och af konkursdomstolen, såframt fordringen der behörigen bevakad blifver, endast bestämmas den rätt, borgenären i den afträdda egendomen tillkommer, efter det belopp, hvartill fordringen genom laga kraft egande domslut kan blifva fastställd.

Om utsökning af fastighet åsatt utskyld eller likartad utlaga samt af pantfordran ur fast egendom eller fartyg eller gods i fartyg gälle hvad i § 10 mom. 3 sagts.

1 e §

Åklagaren har rätt att på tjänstens vägnar närvara vid behandlingen av konkursärenden och därvid ställa frågor och ta del av rättegångsmaterialet.

9 §

En konkurs anses ha börjat när domstolen på ansökan av gäldenären eller av en borgenär beslutar att gäldenären försätts i konkurs.

I beslutet skall antecknas det klockslag då beslutet ges eller avkunnas.

En part som inte har varit närvarande när domstolen har meddelat ett beslut i ett ärende som gäller försättande i konkurs skall av domstolen utan dröjsmål underrättas om beslutet på ett för ändamålet lämpligt sätt.

Angående meddelanden om att en konkurs har börjat stadgas genom förordning.

(upphävs)

Gällande lydelse

13 §

Är ansökan om egendoms avträdande av gäldenär gjord eller ock på borgenärs ansökan beslut därom av rätten fattat, utsatte rätten eller dess ordförande förhör att i saken anställas i häradsrätt inom tre och i rådstuvurätt inom två veckor, och låte därtill kalla gäldenären, såframt han vistas i landet, samt, därest så prövas nödigt, jämväl hans make, ävensom de kända borgenärer, vilka utan olägenhet kunna få del av kallelsen och bland dem närmast de, som äga betydande fordringar utan veterlig förmånsrätt. Även allmän åklagare skall kallas till förhöret. Ordföranden drage dessutom försorg om att vid förhöret äro till hands förteckningen över gäldenärens tillgångar och skulder samt bevis om de förmynderskap gäldenären innehar och, då fast egendom avträdes, gravationsbevis rörande denna.

19 §

Sedan gäldenärsförhör ägt rum, skall rätten, även om gäldenär ännu icke fullgjort sin edgångsskyldighet, besluta genom offentlig stämning kalla samtliga borgenärer att på viss dag efter förloppet av minst två och högst fyra eller, där särskilda omständigheter oundgängligen kräva längre tid, högst sex månader, före klockan tolv, inställa sig inför rätta och sina fordringar så anmäla och bevaka som nedan stadgas, vid förlust av rätten till betalning ur de avträdde tillgångarna. Genom rättens försorg skall denna stämning, vari bör nämnas dagen, då konkursen är börjad, genast anslås på rättens dörr samt tre gånger vara införd i officiella tidningen, tredje gången senast en månad före inställelsedagen.

Föreslagen lydelse

13 §

När en gäldenär försätts i konkurs skall domstolen samtidigt bestämma tidpunkten för borgenärsförhör. Borgenärsförhör skall hållas inom en månad från konkursens början. Om konkursboets art eller omfattning förutsätter det, kan domstolen bestämma en senare tidpunkt för förhöret. Till borgenärsförhöret skall kallas gäldenären och de borgenärer som har de största fordringarna. Borgenärerna kan även yttra sig skriftligen om de angelägenheter som skall behandlas vid borgenärsförhöret. Boförvaltaren skall tillställa borgenärerna kallelsen. Vid förhöret skall en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder finnas till hands. Om förteckningen inte har färdigställts före borgenärsförhöret eller om det annars finns särskilda skäl för det, kan borgenärsförhöret uppskjutas.

18 §

Över ett beslut om häktning enligt 1 mom. får inte anföras besvär. Den häktade får dock utan tidsbegränsning anföra klagan mot beslutet. Klagan skall behandlas i brådska ordning.

19 §

När gäldenärsförhöret har ägt rum skall domstolen genom offentlig stämning kalla borgenärerna att senast den fataljedag domstolen har utsatt anmäla sina fordringar skriftligen till domstolen (bevakningsskrift). I stämningen skall anges att en borgenär som försummar all bevaka sin fordran på det sätt som stadgas i denna lag förlorar sin rätt till betalning av konkursboets medel. Vad som i denna eller någon annan lag stadgas om inställelsedag gäller nämnda fataljedag.

Domstolen kan efter att ha hört boförvaltaren bestämma att fordringarna skall anmälas till honom i stället för till domstolen. Utan hinder av detta kan en bevakningsskrift även tillställas domstolen. I fråga om anmälning av fordringar till boförvaltaren gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om insändande av handlingar till domstolar.

Domstolen skall utan dröjsmål och minst en månad före fataljedagen kungöra den offentliga stämningen i officiella tidningen. I kungörelsen skall dessutom anges dagen för konkursens

Gällande lydelse

20 §

Rätten åligger att om utfärdad offentlig stämning underrätta vederbörande landshövding, överexekutor, åklagare och allmänna uppboordsmän, varutom alla uppgivna inhemska och utländska borgenärer skola därom erhålla kännedom genom särskilda kallelser, vilka snarast möjligt och senast inom tjugo dagar efter det offentlig stämning blivit utfärdad böra tillsändas dem med posten i rekommenderade brev.

23 §

Förmenar någon den Underrätt, som upptagit ansökning om konkurs, ej vara dertill behörig, ege sin talan genom besvär i Hofrätten utföra; och varde besvärstiden räknad från den dag offentliga stämningen blef i allmänna tidningarne första gången kungjord. Ej må sådan klagan sedan föras, eller sakens fortgång deraf uppehållas.

Profvar Hofrätten ansökningen tillhöra annan Underrätts behandling, förvise saken dit och meddele det den Underrätt, som densamma upptagit. Är inställedagen ännu ej inne; foge sistnämnde Underrätts ordförande genast anstalt att stämningen blifver från Rättens dörr borttagen och kungörelse om dess återkallande i allmänna tidningarne införd; sände och Hofrättens beslut jemte alla till saken hörande handlingar till den andra Underrätten; och varde konkursen der, utan afseende å hvad förut åtgjort blifvit, till ny behandling upptagen. Har inställedagen redan gått förbi, då skall saken af den Rätt, som först handlagt den

Föreslagen lydelse

början, den fataljedag för anmärkning mot bevakningar som avses i 35 § samt den tidpunkt då konkursdomen meddelas, gäldenärens namn och hemort samt personbeteckning eller affärs- och samfundssignum och handelsregisternummer. Om gäldenärens namn eller hemort har förändrats under de två senaste åren före konkursens början, skall också dessa tidigare namn och hemorter anges. I kungörelsen skall också anges boförvaltarens namn, adress och andra uppgifter om hur han kan kontaktas.

Domstolen kan dessutom bestämma att boförvaltaren skall publicera kungörelsen i en eller flera dagstidningar. Om det finns någon särskild orsak, kan domstolen också bestämma att boförvaltaren skall publicera kungörelsen utomlands på ett för ändamålet lämpligt sätt.

20 §

Boförvaltaren skall tillställa borgenärerna ett meddelande om den kungörelse som nämns i 19 §.

Meddelandet behöver inte tillställas borgenärer som uppenbart inte kommer att få utdelning ur boet.

23 §

Om domstolen med stöd av 1 a § 2 mom. överför ett konkursärendet till en annan domstol, förblir vad som har bestämts av den domstol från vilken ärendet har överförts i kraft tills något annat bestäms vid den fortsatta behandlingen av ärendet. Detsamma gäller när en högre domstol med stöd av 10 kap. 29 § rättegångsbalken överför saken till en behörig domstol.

Gällande lydelse

samma, hänvisas till vidare utförande vid den domstol Hofrätten bestämt, och handlingarne jemte det protokoll, som fördt är, dit öfversändas.

24 §

Å inställelsedag, hvartill gäldenären skall kallas att personligen närvara, låte Rätten offentligen uppläsa gäldenärens ansökan eller, der hans egendom efter borgenärs yrkande afträdes, beslutet derom, så ock öfrige handlingar, hvaraf borgenärerne kunna om saken nödig kunskap få. Sedan gifve hvar borgenär skriftligen upp sin fordran med den rätt han påstår; lägge ock de handlingar in, på hvilka han sin talan grundar. Obemedlade parter, som ej sjelfva kunna skrifva, vare dock tillåtet att sina fordringar muntligen anmäla. Vill borgenär, före inställelsedagen, sin ansökning jämte handlingar till Rätten ingifva eller insända, stånde det honom fritt; och Rätten låte å inställelsedagen vederbörande parter undfå kännedom om handlingar, som förut inkomne äro.

Föreslagen lydelse

24 §

I bevakningsskriften skall beloppet av och grunden för fordran anges. I bevakningsskriften skall beloppet av yrkad ränta och den tid för vilken räntan yrkas anges särskilt. I fråga om en fordran som grundar sig på ett fortlöpande skuldförhållande skall det framgå av bevakningsskriften till vilken del fordran hänför sig till tiden före konkursens början. Om borgenären yrkar på förmånsrätt, skall grunden för yrkandet anges i skriften. Till besvärsskriften skall fogas kopia av de handlingar som borgenären åberopar. I bevakningsskriften skall anges borgenärens namn och postadress samt andra uppgifter om hur han kan kontaktas.

Om en bevakningsskrift inte är avfattad på finska eller svenska, skall boförvaltaren se till att skriftens innehåll till behövliga delar översätts till någotdera språket. Översättningskostnaderna kan dras av från den utdelning som tillfaller borgenären, om inte något annat följer av en överenskommelse med en främmande stat.

24 a §

Boförvaltaren skall göra upp en förteckning av vilken beloppet av och grunden för varje bevakad fordran framgår. Om förmånsrätt har yrkats för en fordran, skall i förteckningen antecknas grunden för yrkandet samt den plats i förmånsordningen som fordringen får enligt yrkandet. Av förteckningen skall också framgå vilka fordringar som enligt boförvaltarens uppfattning är efterställda. I förteckningen kan boförvaltaren också göra sina anmärkningar enligt 35 § mot bevakade fordringar.

Förteckningen skall senast två veckor före den fataljedag som avses i 35 § tillställas domstolen enligt domstolens anvisningar.

Domstolen kan uppmana boförvaltaren att göra de rättelser, tillägg och ändringar som behövs i förteckningen. Borgenärerna har rätt att på begäran få en kopia av förteckningen av boförvaltaren. För sändande av förteckningen kan ersättning för skäligena kopierings- och sändningskostnader uppbäras.

Gällande lydelse

25 §

Borgenär må i konkurs bevaka fordran, i fråga om vilken gäldenärens förbindelse eller annan rättsgrund uppkommit innan gäldenären till domstolen eller dess ordförande inlämnade konkursansökan eller domstolen på ansökan av borgenär fattade beslut om avträdande av gäldenärens egendom till konkurs.

28 §

Finner borgenär, att han vid bevakningen uppgivit helt eller till någon del grundlös fordran, skall han rätta sin bevakning, innan konkursdomen gives.

30 §

Har borgenär å inställeledagen uteblifvit och gitter han sedan, när upprop hålles, visa att han å den dag hade laga förfall och ej kunde gifva Rätten det tillkänna; då må han sin talan utföra såsom hade han å inställeledagen tillstädeskommit.

35 §

Efter den inställeledag, som i offentliga stämningen utsatt varit, skola till rättegångens afslutande i Rådstufvurätt hållas två upprop, det första tre veckor efter sagde dag och det andra två veckor efter det första. I Häradsrätt hålles endast ett upprop fyra veckor efter inställeledagen.

Vid dessa upprop må sakegarene emot hvarandra anföra hvad de till sin rätts bevakande anse nödigt och förete alla de bevis, af hvilka de vilja sig begagna. Är vid Häradsrätt anhäng-

Föreslagen lydelse

25 §

I en konkurs får en borgenär bevaka en fordran i fråga om vilken gäldenärens förbindelse har ingåtts eller någon annan rättsgrund har uppstått *innan konkursen började*.

28 §

Finner en borgenär att han vid bevakningen har uppgett en helt eller till någon del grundlös fordran, skall han rätta sin bevakning före den dag då konkursdomen ges. *Borgenären kan senast den dag som avses i 35 § rätta ett klart fel eller en klar brist i bevakningsskriften. Ett meddelande om rättelsen skall tillställas domstolen och en kopia av meddelandet skall tillställas boförvaltaren.*

30 §

En borgenär som på grund av laga förfall inte har kunnat bevaka sin fordran skall utan dröjsmål och senast dagen innan konkursdomen ges anmäla sin fordran till domstolen enligt 24 §. Domstolen kan bestämma att en kungörelse om bevakningen skall publiceras i officiella tidningen eller att de som har del i saken skall upplysas om kungörelsen på något annat sätt. Kungörelsen skall innehålla de uppgifter som behövs för bevakning av en fordran.

31 §

En fordran som grundar sig på ett arbetsförhållande och som boförvaltaren har infört i en förteckning som nämns i 3 a § lagen om lönegaranti eller i 3 a § lagen om lönegaranti för sjömän skall anses ha blivit bevakad därmed.

35 §

Anmärkingar mot en fordran som har bevakats i konkursen skall framställas till domstolen skriftligen senast den fataljedag som domstolen har utsatt (bestridande). Om boförvaltarens skyldighet att framställa anmärkning stadgas i 67 a §. Även gäldenären och borgenärerna kan framställa anmärkingar. Vad som på något annat ställe i lag stadgas om upprop gäller nämnda fataljedag.

Anmärkningsskriften skall innehålla ett individualiserat yrkande, uppgift om de omständig-

Gällande lydelse

ig konkurs sak sådan att behandlingen deraf kan utan särskild uppslagsdag afslutas, vare det tillåtet.

Begär sakesgare anstånd med upprop, och visar giltigt skäl dertill; ege Rätten sådant anstånd bevilja, dock ej utöfver hvad oundgängligt är. Tarfvas för utredande af någon sakesgares rätt ytterligare förhör, gånge dermed enligt hvad i § 96 säges.

(se 96 §)

40 §

Är gäldenär vid konkursens början, efter ty i 7 kap. 10 § Utsökningslagen skiljs, för öfverträdande af reseförbud i häkte insatt; varde derutur lösgifven, sedan han bouppteckningen med ed fästet; och gälle för honom i öfrigt hvad ofvan i § 39 sagdt är.

44 §

Afträdes embets- eller tjenstemans egendom

Föreslagen lydelse

heter som yrkandet grundar sig på och de bevis som kommer att läggas fram vid behandlingen av anmärkningen samt vad som skall styrkas med varje bevis.

35 a §

Behandlingen av ett bestridande fortsätter med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om behandling av tvistemål.

Ett bestridande behandlas dock inte enligt 1 mom., om

1) bestridandet är uppenbart ogrundat,
2) saken redan är avgjord genom en dom som har vunnit laga kraft eller en rättegång i saken redan är anhängig,

3) bestridandet gäller en omständighet som domstolen skall beakta på tjänstens vägnar och domstolen inte finner det vara nödvändigt för sakens utredning att den behandlas enligt 1 mom., eller

4) allmän domstol inte är behörig i saken.

35 b §

Om den som har bestridit en fordran har uteblivit från sammanträdet, anses hans bestridande ha blivit återkallat. Har den som bevakat en fordran uteblivit, skall bevakningen förkastas till den del det inte är uppenbart att bevakningen är befogad eller den som framställt anmärkningen inte avstår från sitt bestridande. Saken avgörs därvid genom dom.

Om en part inte har avgett en begärd skriftlig utsaga av vilken framgår hans ståndpunkt till de frågor som har ställts, har detta samma verkan som om parten hade uteblivit från sammanträdet.

40 §

(upphävs)

44 §

(upphävs)

Gällande lydelse

till konkurs, varde han från embetets eller tjenstens utöfning ovillkorligen afhållen till dess han bouppteckningen beedigat, och ankomme på den myndighet, hvarunder han lyder, att bestämma huruvida honom kan tillåtas att derefter vidtaga sin befattning medan konkursen varar. Sedan saken blifvit vid första domstolen slutligen afgjord, må honom ej förvägras att åter träda i tjensteutöfning, derest det icke pröfvas böra ske förty att ansvar å honom blifvit yrkad, i hvilket fall utgången af frågan derom afbidas skall.

60 §

Anse gode männen nödigt att höra borgenärerne öfver något ämne, som konkursmassan eller dess förvaltning rör; kalle dem till sammankomst å viss tid och ort, genom kungörelse, som i allmänna tidningarne och annan å orten utkommande tidning bör införas tre gånger, första gången minst fjorton dagar före den till sammankomsten bestämda dag; och skall i kungörelsen tillika utsättas de ärender af vigt, som dervid komma att handläggas, äfvensom att frånvarande borgenärer få nöjas med de närvarandes beslut.

62 §

Sedan borgenärerna å inställedagen bevakat sina fordringar, välje de en eller flere sysslomän allt efter vad rätten nödigt prövar, och giv det rätten tillkänna. Förordnande för sysslomännen skall av rätten utfärdas.

I tillämpliga delar lände ock till efterrättelse, vad i 52 § är sagt.

63 §

Ej må borgenär, som till god man eller syssloman vald är, denna befattning sig undandra, utan han visar giltigt skäl dertill eller afsäger sig delaktighet i konkursmassan.

65 §

Då sysslomän förordnande af Rätten undfått, skola de genast fordra redo af gode männen för boets tillstånd och deras förvaltning; taga egendomen i sin vård och besörja alle de ärender, som röra borgenärernes gemensamma rätt och bästa. Tredskas gode män att sådan redo göra; ege Rätten att dem dertill hålla. Har den, som till syssloman nämnes, förut varit god man; göre ock han för borgenärerna redo såsom nu sagdt är.

Föreslagen lydelse

60 §

Godemännen skall vid behov kalla borgenärerna till sammanträde för att behandla frågor som gäller konkursboets förvaltning. I kallelsen skall tiden och platsen för sammanträdet anges samt nämnas de viktigaste frågorna som behandlas vid sammanträdet. I kallelsen skall även nämnas att frånvarande borgenärer får nöjas med de närvarandes beslut. Kallelsen skall minst två veckor före sammanträdet publiceras i officiella tidningen och i en för ändamålet lämplig dagstidning.

62 §

Efter den fataljedag som har utsatts för bevakningar är godemännen sysslomän utan särskilt förordnande, om de inte har befriats från sitt uppdrag. Mandatperioden för den som förordnats att övervaka godemännens förvaltning fortgår på motsvarande sätt utan särskilt förordnande.

63 §

(upphävs)

65 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Vilja ej borgenärerne eller syslomännen den redovisning, som af gode männen afgifven är, godkänna, må om klander deraf instämmas till konkursdomstolen inom tre månader efter det redovisningen emottagits.

83 §

Ej må Rätten ändra eller häfva borgenärsers beslut, som massans förvaltning angå, utom i dessa fall:

c) om beslutet mot §§ 59, 71, 72 och 73 stridande är.

84 §

Vill någon i fall, som i § 83 nämnda äro, klaga öfver borgenärsers beslut, anmäla det hos Rätten i stad inom fjorton dagar och på landet sist å det ting, som hålles näst efter en månad, sedan beslutet derom kunnigt blef, och Rätten ege, sedan vederbörande blifvit hörde, öfver klagomålet efter omständigheterna sig utlåta. Emellertid gånge borgenärernes beslut i verkställighet, såframt ej förbud deremot från Rätten mellankommer.

85 §

Om gäldenären inte genom överenskommelse med borgenärerna blir befriad från betalningen av sina skulder och den avträdde egendomen inte räcker till för betalning av alla de fordringar som har blifvit anmälda och godkända i konkursen, får borgenärerna för bristen hålla sig till den egendom som gäldenären förvärvar i framtiden. En borgenär som har försuttit sin rätt till delaktighet i konkursmassan får trots detta kräva betalning av gäldenärens tillgångar

67 a §

Boförvaltaren skall granska bevakningarna. Om han finner att en fordran eller den förmånsrätt som yrkats för en fordran är ogrundad, skall han framställa anmärkning mot bevakningen på det sätt som stadgas i 35 §.

Om den förteckning som boförvaltaren skall göra upp över fordringar som har bevakats stadgas i 24 a §.

Om utredning av vilka fordringar som skall betalas enligt lönegaranti stadgas i lagen om lönegaranti och lagen om lönegaranti för sjömän.

83 §

Ej må Rätten ändra eller häfva borgenärsers beslut, som massans förvaltning angå, utom i dessa fall:

c) beslutet strider mot 59, 71, 71 a, 71 b, 72 eller 73 §.

84 §

Om någon vill klandra borgenärssammanträdets beslut i de fall som avses i 83 §, skall han göra en ansökan om detta hos domstolen inom 30 dagar från beslutet. Den som inte har blifvit lagligen kallad till sammanträdet och inte har varit närvarande vid det kan göra ansökan inom 30 dagar från det han kan anses ha fått del av beslutet. Borgenärssammanträdets beslut kan verkställas även om saken är anhängig, om inte domstolen bestämmer något annat.

85 §

För en fordran som har uppstått före konkursens början svarar gäldenären även med den egendom som han förvärvar i framtiden, om inte något annat har överenskommits med borgenären.

Gällande lydelse

i framtiden för sin fordran, om denna annars är laglig. Om gäldenären av de borgenärer som har kommit tillstådes i konkursen har beviljats eftergift i fråga om betalning av skulderna, har han rätt till samma lättnad i fråga om uteblivna borgenärers fordringar. Har bevakningen av en fordran i konkursen bemötts med ett yrkande om att fordringen skall gå åter på de grunder som stadgas i lagen om återvinning till konkursbo och har fordringsanspråket med anledning därav helt eller delvis förkastats, är därigenom endast avgjort vilken rätt som fordringen har i denna konkurs.

För fordran, som blivit i konkurs godkänd eller kunnat i konkursen bevakas, vare gäldenären ej pliktig gå sådan ed, som i 3 kap. 33 § utsökningslagen sägs, utan så är, att borgenären visar skälig anledning, det gäldenären undandöljer tillgång, som honom efter konkursen tillfallit och till gälds betalning gå bör. I övrigt skola utsökningslagens bestämmelser om vad vid utmätning får undantagas tillämpas jämväl i fråga om sådan gäld, som innan konkursen tillkommit.

94 §

Är ej öfverenskommelse träffad, skall, sedan skriftvexling slutad är, dom öfver borgenärernes anspråk och om gäldenärens betalnings-skyldighet i framtiden ofördröjligen och sist inom två månader derefter gifvas å dag, som bör vara för sakesägarene vid sednaste uppropet tillkännagifven och jemväl, så fort ske kan, i tidningarne kungjord.

96 §

Göres anmärkning emot någon borgenärs anspråk, deröfver parter eller vittnen höras skola eller annan bevisning företes efter det uppropen för sig gått; må derom särskildt tvistas, utan att konkursens slut förty uppehållas får; och fastställe Rätten sådan borgenärs betalningsrätt för det belopp, som genom dom i den särskilda tvisten bestämdt varder.

Samma lag vare, der borgenärs anspråk på annan Rätts prövning beror.

Föreslagen lydelse

94 §

Dom angående borgenärernas betalningsanspråk skall ges inom två månader från utgången av den fataljetid som har utsatts för framställande av anmärkning. Domstolen skall samtidigt som offentlig stämning utfärdas även bestämma den tidpunkt då domen ges.

Om en borgenärs betalningsanspråk behandlas i ett förfarande som avses i 35 a § eller i ett separat förfarande, skall i domen bestämmas hans rätt till betalning av det belopp som besluts särskilt.

96 §

Det avgörande som i konkursen har fattats angående en borgenärs fordran bestämmer vilken rätt han har att få betalning ur konkursboets egendom.

Gällande lydelse

111 §

Sökes hos häradsrätt gäldenärs förpliktande att avträda sin egendom och hålles ej ting inom tre veckor från det begäran framställdes, skall på sökandens yrkande utsättas urtima ting för gäldenärens hörande över ansökningen.

Borde enligt lag urtima ting utsättas för annan behandling av konkursärende eller för ärendets avgörande, må ärendet med borgenärernas samtycke uppskjutas till följande allmänna sammanträde av lagtima ting.

Föreslagen lydelse

111 §

Meddelanden som avses i denna lag och som skall tillställas borgenärerna kan sändas per post eller som telefax eller elektronisk post, om det inte är nödvändigt att använda ett bevisligt delgivningssätt.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Om ett konkursärende är anhängigt när lagen träder i kraft, skall behandlingen av ärendet slutföras vid den domstol som är behörig enligt tidigare lag.

De stadganden i denna lag som gäller bevakning, bestridande och prövning av bestridande, konkursdomens rättskraft, fortsatt mandattid för godemän och för den som övervakar godemännens förvaltning samt bosförvaltarens uppgifter skall tillämpas, om offentlig stämning inte har utfärdats innan lagen träder i kraft. Om inställedagen infaller efter att lagen har trätt i kraft, skall ett upprop hållas fyra veckor efter inställedagen.

Stadgandet i 84 § i den tidigare lagen skall tillämpas, om klandertiden enligt den har utgått innan denna lag träder i kraft.

Stadgandet i den 11 § som upphävs genom denna lag skall tillämpas, om beslut i ett lagsökningsärende har meddelats före den 1 december 1993 eller en ansökan som gäller lagsökning har tillställts överexekutor före nämnda tidpunkt.

2.

Lag**om ändring av 1 § lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 2 mom. lagen den 30 april 1986 om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/86) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas dock inte på brottmål, lagfarts-, intecknings-, *betalningsorder- och konkursärenden*, ärenden som rör godkännande av erkännande av faderskap, ärenden som gäller fri rättegång eller ärenden som behandlas enligt sjölagen (167/39)

Denna lag tillämpas dock inte på brottmål, lagfarts- och inteckningsärenden, ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap, ärenden som gäller fri rättegång eller ärenden som behandlas enligt sjölagen (167/39).
På konkursärenden tillämpas denna lag enligt vad som stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

3.

Lag**om ändring av 67 § lagen om företagssanering**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 67 § 1 och 2 mom. lagen den 25 januari 1993 om företagssanering (47/93), av dessa lagrum 67 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (609/93), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

67 §

Behörig domstol

Ärenden som gäller saneringsförfarande enligt denna lag behandlas i följande underrätter: Björneborgs rådstuvurätt, Helsingfors rådstuvurätt, Joensuu rådstuvurätt, Jyväskylä rådstuvurätt, Kajana rådstuvurätt, Kotka rådstuvurätt, Kuopio rådstuvurätt, Lahtis rådstuvurätt, S:t Michels rådstuvurätt, Tammerfors rådstuvurätt, Uleåborgs rådstuvurätt, Vasa rådstuvurätt, Villmanstrands rådstuvurätt, Åbo rådstuvurätt, Esbo häradsrätt, Rovaniemi häradsrätt, Seinäjoki

67 §

Behörig domstol

Ärenden som gäller saneringsförfarande enligt denna lag behandlas i följande underrätter: Björneborgs tingsrätt, Esbo tingsrätt, Helsingfors tingsrätt, Joensuu tingsrätt, Jyväskylä tingsrätt, Kajana tingsrätt, Kotka tingsrätt, Kuopio tingsrätt, Lahtis tingsrätt, Rovaniemi tingsrätt, Seinäjoki tingsrätt, S:t Michels tingsrätt, Tammerfors tingsrätt, Uleåborgs tingsrätt, Vanda tingsrätt, Vasa tingsrätt, Villmanstrands tingsrätt, Åbo tingsrätt och Ålands tingsrätt.

Gällande lydelse

häradsrätt, Vanda häradsrätt, och Ålands häradsrätt. Om domstolarnas domkretsar i dessa mål stadgas genom förordning.

Ett ärende som gäller saneringsförfarande behandlas av den i 1 mom. nämnda domstol inom vars domkrets gäldenärens allmänna forum finns. Ett ärende som gäller saneringsförfarande för ett dotterbolag i en koncern behandlas dock vid den domstol där moderbolagets saneringsärende är anhängigt. Om ett ärende som gäller saneringsförfarande för moderbolaget anhängiggörs senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets saneringsärende överföra ärendet till den domstol där det ärende som gäller moderbolaget är anhängigt. Om den överförande domstolen behandlar en konkursansökan som har gjorts efter att saneringsförfarandet har inletts och som gäller gäldenären, skall också den överföras för avgörande av den nämnda domstolen. Ett ärende som gäller rättelse eller ändring av ett fastställt saneringsprogram eller frågan om ett sådant program skall förfalla skall behandlas av den domstol där saneringsförfarandet var anhängigt.

Föreslagen lydelse

Om domstolarnas domkretsar i dessa ärenden stadgas genom förordning.

Ett ärende som gäller saneringsförfarande behandlas av den i 1 mom. nämnda domstol inom vars domkrets *gäldenärens förvaltning huvudsakligen sköts.* Ett ärende som gäller saneringsförfarande för ett dotterbolag i en koncern behandlas dock vid den domstol där moderbolagets saneringsärende är anhängigt. Om ett ärende som gäller saneringsförfarande för moderbolaget anhängiggörs senare, kan den domstol som behandlar dotterbolagets saneringsärende överföra ärendet till den domstol där det ärende som gäller moderbolaget är anhängigt. Om den överförande domstolen behandlar en konkursansökan som har gjorts efter att saneringsförfarandet har inletts och som gäller gäldenären, skall också den överföras för avgörande av den nämnda domstolen. Ett ärende som gäller rättelse eller ändring av ett fastställt saneringsprogram eller frågan om ett sådant program skall förfalla skall behandlas av den domstol där saneringsförfarandet var anhängigt. *Om en saneringsansökan görs hos den domstol som behandlar en konkursansökan skall domstolen, om den inte är behörig i saneringsärendet, på sökandens begäran överföra saneringsansökan till behörig domstol.*

Denna lag träder i kraft den 1 december 1993.

Om saneringsansökan har gjorts innan lagen träder i kraft, skall ärendet behandlas vid den domstol som är behörig enligt tidigare lag.

